pus in sua cathedrali præsens est missæ, & divinis officiis diebus dominicis, & festis etiam non solemnibus, & in diebus ferialibus quadragesimæ. Quod verum est etiam, quando Episcopus in aliis ecclesiis civitatis pontificaliter celebrat, vel paratus assistit cum pluviali, & mitra, aut cum cappa divinis officiis, & missæ solemni, aut alia pontificalia exercet, si tamen numerus sufficiens Canonicorum, & ministrorum in ecclesia cathedrali remaneat. Hæc valent etiam, dum Episcopus in cathedrali adest concioni diebus quadragesimæ, & aliis intra annum; non verò si cum cappa assistit concioni, quæ habetur in aliis ecclesiis civitatis etiam exemptis. *ibid.**

65 ☞ Ad plenam cognitionem materiæ, de qua agit hoc in articulo auctor, valde conducit referre dubia in Sacra Congregatione Rituum proposita ad instantiam Archiepiscopi, tum capituli Hispalensis, resolutionesque ab ea datas, quas non Urbanus VIII. ut per errorem asseruit *Scarfantanius ad Ceccoper. in animadv. ad lib.* 3. *tit.* 7. *num.* 26. sed Clemens VIII. confirmavit die 17. Junii 1592.

Primum dubium est: An quando Archiepiscopus solemniter celebrat, vel alia pontificalia munia exercet, compellere possit dignitates, Canonicos, & universum capitulum ecclesiæ metropolitanæ, ut sibi assistant?

Secundum: Quis sit modus, quonam ritu, & à quibus inserviendum erit?

Tertium: An quando contigerit, ut missa per eumdem Archiepiscopum solemniter celebranda, vel aliæ functiones pontificales sint exercendæ extra metropolitanam in alia ecclesia ejusdem civitatis, vel suburbiorum, possit similiter compellere complures, ut sibi inserviant, & assistant, etiamsi ipsa ecclesia esset collegiata, & in ea dignitates, & Canonici existerent?

Quartum: An dignitas, Canonici, capitulum teneantur Archiepiscopum accedentem ad ecclesiam diebus festis cappa indutum comitari, & ex quo loco?

Quintum: An etiam in redditu debeant eum reducere, & ad quem locum?

Sextum: An si privatim ad ecclesiam venerit, sit ei obviam eundum, rediens sit reducendus, & quomodo?

Septimum: An decens sit, Archiepiscopum cum cappa incedentem, unam, aut duas dignitates ad latus suum admittere?

Octavum: An Archiepiscopo in ecclesiam intranti prima ex ceteris præstantior dignitas debeat offerre aspersorium?

Nonum: An primam, & præstantiorem dignitatem in ordine sacerdotali obtinens teneatur pluviali indutus assistere, & servire de libro Archiepiscopo solemniter celebranti, sive alias pontificales functiones exercenti?

Decimum: Quinam diaconali habitu induti debeant assistere, elevare fimbrias, imponere, & deponere mitram, & qui evangelium, & epistolam cantare teneantur, & debeant?

Ad primum, *& secundum respondit* Sacra Congregatio posse Archiepiscopum ex decreto Sacri Concilii Tridentini *cap.* 12. *sess.* 24. *de reform.* supradictos compellere, ut sibi assistant, & inserviant. Modus autem assistendi, & inserviendi esse debet, quem regulæ Pontificalis Romani præscribunt.

Ad tertium: Licere Archiepiscopo eosdem compellere quoties ad alias ejusdem civitatis, & suburbiorum ecclesias accedit ad aliquod speciale munus exercendum. Verùm cum honoris, & servitii sui causa voluerit ab ecclesia metropolitana dignitates, Canonicos, aliosque capitulares extrahere, qui sibi solemniter celebranti, vel pontificalia celebranti assistant, & inserviant, curet, ut par est, ne ipsa ecclesia metropolitana ministris omnibus destituatur, debitoque cultu, & officio defraudetur. Accedens verò ad ecclesias, in quibus aliæ sint dignitates, & Canonici, curet quoque D. Archiepiscopus pro sua prudentia, ut omnes confusionis, & perturbationum occasiones removeantur, & suas dignitates, & Canonicos ecclesiæ metropolitanæ debere omnino præcedere dignitates, & Canonicos ecclesiæ collegiatæ.

Ad quartum, *quintum*, *& sextum*: Dignitates, Canonicos, & capitulum debere ad cubiculum accedere, ubi Archiepiscopus induitur cappa, & eum ad ecclesiam venientem debito cum honore comitentur. In reditu debere etiam saltem usque ad ostium domus ipsum Archiepiscopum associare. Ei verò venienti sine cappa nonnullos ex dignitatibus, & Canonicos ad ostium ecclesiæ, & in reditu similiter usque ad ostium ecclesiæ, ipsum comitari debere.

Ad septimum: Archiepiscopum cum pontificali cappa incedentem, neminem arrogare sibi debere, ut se non vocatum ad ejus latus adjungat. Ipsum verò Archiepiscopum pro sua dignitate magis decere, ut solus incedat, quàm ut ullas dignitates, & Canonicos, qui sua membra, & subditi sunt, ad latus suum habeat.

Ad octavum: Debere primam dignitatem aspersorium Archiepiscopo offerre, eaque legitime impedita, illud ipsum munus subire debere aliam dignitatem, aut personam, quæ dignior ex capitulo aderit. At in alia collegiata ecclesia aspersorium esse porrigendum à præposito ejusdem ecclesiæ, vel quocumque nomine nuncupetur, ab illo, qui in illa digniorem personam gerit, ut tam ecclesiæ, quàm personæ porrigenti ea ratione honor tribuatur.

Ad nonum: Obtinentem primam dignitatem in ordine presbyterali pluviali indutum fungi debere assistentis munere, qui de libro serviat, naviculam Archiepiscopo in throno assistenti porrigat, eumdemque ibi thurificet. Eo verò legitime impedito, digniorem de capitulo in ordine etiam presbyterali præsentem, & legitime non impeditum, debere in ejus locum succedere.

Ad decimum: Assistendi munus ad Archiepiscopi latera, fimbrias elevandi, imponendi, & deponendi mitram, aliaque in pontificali descripta agendi, pertinere ad Archidiaconum, & antiquiorem Diaconum, Canonicos ambos dalmaticis indutos. Quod si Canonicus Diaconus nullus aderit, ultimum presbyterum Canonicum in diaconali tamen habitu succedere debere, qui stabit à sinistris Archiepiscopi, & Archidiaconus à dextris, si ipse Archidiaconus ordine tantum diaconali fuerit initiatus. Epistolam verò, & evangelium cantare debere duos Canonicos ex ordine diaconali, & subdiaconali, modo tamen in eadem ecclesia sint distincti inter Canonicos hujusmodi ordines, alioquin duos ex ordine presbyterali illud munus per turnum singulos cujuscumque ordinis, peragere debere, Diaconum autem in cornu evangelii Archiepiscopo ad altare existenti naviculam ministrare, & eum ibi thurificare debere. Et ita observandum contraria consuetudine non obstante.

Insuper eadem Sacra Congregatio nonnullas circa prædictas resolutiones fecit declarationes, videlicet:

Primò: Archiepiscopum ad ecclesiam cum cappa pontificali accessurum, ut solemniter celebret, vel ut assistat divinis officiis, concioni, aut processioni, vel ut aliud quiddam ex pontificalibus exerceat, curare debere, ut capitulo congruo tempore intimetur hora ejus accessus ad ecclesiam, ad hoc ut ipsum capitulum commode ejus occursui se accingere possit. Archiepiscopus verò convenientem, & congruam horam eligat, v. gr. si missam solemnem in aliquo die festo sit celebraturus, tunc post primam in choro finitam, antequam tertia inchoetur, ad ecclesiam accedere poterit. Quo casu dignitates, Canonici, ceterique capitulares, statim post primam completam, facto modico intervallo, prodire obviam debent Archiepiscopo ad ejus cubiculum, eumdemque ad ecclesiam venientem deducere, quemadmodum ipsa Sacra Congregatio faciendum esse respondit. Quumque Archiepiscopus in ecclesiam venerit, tertia suo tempore inchoanda erit juxta præscriptum cæremonialis romani. Idque omnino faciendum est, non obstante quacumque consuetudine. Quum enim pastor teneatur ad suam ecclesiam accedere, ut ejus præsentia divinus cultus augmentum, ecclesiaque ipsa splendorem, & decorem non modicum recipiat, non est ei præbenda occasio, vel non accedendi, ex quo debita cum decentia id facere nequeat, vel indecenter accedendi.

Secundò: Quod quando Archiepiscopus, finita missa, vel aliqua alia hora canonica, est ab ecclesia discessurus, tantisper cessandum est à reliquis horis decantandis, quousque capitulares abeuntem Archiepiscopum reducere possint, ut in omnibus congrua obedientia præstaio, & Deo

BIBLIOTECA CENTRAL
U.A.N.L.

Deo debitum obsequium reddatur.

Tertiò: Quod si interdum contingat, quod Archiepiscopus, vel processione, vel aliqua hora canonica nondum finita, abire compellatur ob aliquam sui necessitatem, tunc opus non erit, ut omnes capitulares cum eo discedant, sed sat erit, si quatuor de capitulo cum domum reducant, ita ut processioni, vel divinis officiis impedimentum, aut perturbationis occasio non præbeatur, quamvis hæc, quæ perraro eveniunt, minime consideranda sint.

Quartò: Ad evitandas perturbationes, & confusiones in diebus, quibus Archiepiscopus divinis officiis est interfuturus, campanalia quanto citius pulsetur, ut tempore & rebus agendis consideratis, cuncta rectius fiant, & horis congruis expleantur.

Quintò: Quod Archiepiscopo accedente ad chorum cum cappa pontificali, capitulares eum associantes, eumdem habitum gestare debeant, quem in ipso choro deferre solent.

Sextò: Omnes dignitates, omnesque capitulares, qui ad chorum vadunt, teneri omnino Archiepiscopum associare; qui autem legitimo impedimento detenti dicantur, dispositioni juris communis relinquitur.

Septimò: Tunc dici Archiepiscopum privatim ad ecclesiam accedere, quum sine cappa pontificali accedit.

Octavò: Nullam dignitatem, Canonicum, aliamve personam propria auctoritate, vel vigore cujusvis consuetudinis ad latus Archiepiscopi cappa, vel sacris vestibus induti, accedere debere, nisi ipse ex sua humanitate aliquem vocare velit.

Nono: Quum prima dignitas Archiepiscopo ecclesiam introeunti aspersorium porrigere teneatur, ut supra dictum fuit, ipsa prima dignitas, si legitimo aliquo impedimento detenta sit, huic muneri supplere debet prima dignitas ex iis omnibus, quæ in ecclesia sunt præsentes. Legitimi autem impedimenti causa non censetur, quod aliquis in choro sit occupatus, nisi sacris vestibus ad missam majorem celebrandam sit indutus.

Decimò: Debere quemlibet capellanum, vel portionarium ecclesiæ ad id deputatum, Archiepiscopo librum manibus sustinere; primam verò dignitatem debere ad dexteram Archiepiscopi celebrantis parumper caput supponere ad librum, quem capellanus, vel portionarius manibus sustinet, dum in sede eminenti intonat ipse Archiepiscopus hymnum *Gloria in excelsis*, cantat orationem, *Credo*, & *Dominus vobiscum* ad offertorium. Sed quando Archiepiscopus legit epistolam, graduale, & evangelium, prima dignitas nihil aliud agens stabit in loco suo erecta, digito autem indicare debebit legenda in libro, quando Archiepiscopus est ad altare, neque dedignari debet prima dignitas, quod his muneribus fungatur, quum maxime honorifica sint, & eadem omnino faciat prior Episcopus Cardinalium, dum assistit Summo Pontifici celebranti.

Undecimò: Primæ dignitatis assistentis propriam sedem esse scabellum ligneum, quod tamen non permittitur depictum, vel aliqua pulchra forma fabricatum, dummodo sit nudum, nullo scilicèt panno, vel alia re coopertum, in plano solii ad partem dexteram Archiepiscopi præparatum, atque eo loco, & ordine situm, ut primæ dignitati assistens ad altare, & ad faciem Archiepiscopi respicere possit, qui locus dignior reputatur locis Diaconorum ministrantium.

Duodecimò: Quum Archiepiscopus solam concionem auditurus ad ecclesiam accedit, etiamsi cappa pontificali indutus eam concionem auditurus sit, non omnes capitulares, sed aliqui dumtaxat, videlicèt saltem duæ ex dignitatibus, & sex ad minus ex Canonicis, Archiepiscopum venientem ad ostium ecclesiæ recipere, atque ad eumdem locum abeuntem reducere debent.

De obsequiis verò debitis Episcopo suffraganeo, vel coadjutori ad ecclesiam accedenti. *Vide* Scarfanton. *ad Ceccoper. lib.* 2. *tit.* 2. *ferè per tot.* ☞

ARTICULUS VII.

Canonici quoad præcedentiam, & præeminentiam.

SUMMARIUM.

1 *Canonicus ecclesiæ collegiatæ urbis Romæ dignior est Canonico cathedralis alterius civitatis, etiamsi cathedralis sit capitulum exemptum.*

2 *Canonici cathedralis in omnibus, & per omnia sunt præferendi magistratui seculari, quando non est de perpetuis, & majoribus, & concionator debet ipsos prius salutare, quàm magistratum.*

3 *Canonici cathedralis thurificandi sunt ante magistratum, tam in ecclesia cathedrali, quàm in aliis, in quibus simul convenerint, ubi talis est consuetudo.*

4 *Canonici cathedralis extra ecclesiam nullam habent jurisdictionem incedentes uti singuli, ideò cedere debent habentibus jurisdictionem, & civitatem repræsentantibus.*

5 *Canonici cathedralis in omnibus aliis præcedunt.*

6 *Adeoque Canonici cathedralis in omnibus functionibus præferendi sunt Canonicis collegiatæ non obstante consuetudine in contrarium.*

7 *Quid si in propria collegiata, & in concursu cum regularibus, & ceteris presbyteris, ac coadjutoribus,* ad num. 55.

1 Canonicus ecclesiæ collegiatæ urbis Romæ dignior est Canonico cathedralis alterius civitatis, etiamsi cathedralis capitulum sit exemptum; sic declaravit Sacra Congregatio Concilii *super cap.* 12. *sess.* 24. *de reformat.* ut refert Monacell. *tom.* 1. *tit.* 2. *formul.* 15. *numer.* 1. & Zerola *in praxi Episcop. part.* 2. *verb.* Canon, §. 4. ubi etiam refert ita in facto fuisse responsum ab eadem Sacra Congregatione de mente Summi Pontificis Episcopo Rossanensi. Canonici cathedralis in omnibus, & per 2
omnia sunt præferendi magistratui seculari, quando non est de perpetuis, & majoribus, & concionator debet ipsos prius salutare, quàm magistratum, Sacra Congregatio Rituum *in Tirasonen.* 3. *Octobris* 1605. & *in Capuana*, ubi sequentia dubia fuerunt proposita, & resoluta: Primò: *An capitulo ecclesiæ metropolitanæ debeatur præcedentia super magistratum secularem ejusdem civitatis in omnibus functionibus ecclesiasticis?* Secundò: *An concionator debeat salutare prius capitulum, vel magistratum?* Tertiò: *An absente Archiepiscopo, magistratus debeat salutari cum titulo Illustrissimi, & capitulum cum titulo Reverendissimi?* Sacra Congregatio Rituum 23. *Januarii* 1700. respondit. *Ad primum deberi. Ad secundum affirmativè. Ad tertium negativè in casu proposito.* Et in alia *Vercellensi* 11. *Augusti* 1691. declaravit, quod concionatores debent prius salutare Canonicos, quàm gubernatorem civitatis. Canonici 3
cathedralis thurificandi sunt ante magistratum, tam in ecclesia cathedrali, quàm in aliis, in quibus simul convenerint, ubi talis est consuetudo. Sacra Congregatio Rituum *in Narnien.* 16. *Junii* 1605. Canonici cathedralis 4
extra ecclesiam nullam habent jurisdictionem incedentes uti singuli; ideò cedere debent habentibus jurisdictionem, & civitatem repræsentantibus, præsertim si de consuetudine in contrarium non constaret. Sacra Congregatio Rituum *in Veronen.* 15. *Martii* 1594. Canonici cathedralis omnibus aliis Canonicis præcedunt; *cap.* Statuimus, *de majoritate, & obedientia.* Cathedralis enim 5
ecclesia collegiatam vincit honore, & superat dignitate; *cap.* Venerabili, *in fine, ubi Gloss. de verb.* Significatione, *cap.* Cum Canonicis, *de cens.* Rota *in Cæsaraugustana Synodi* 13. *Februarii* 1626. *coram Coccino.* Adeoque Canonici cathedralis in omnibus functionibus 6
præferendi sunt Canonicis collegiatæ, non obstante consuetudine in contrarium; Sacra Congregatio Rituum *in Tusculan.* 19. *Augusti* 1619. Etiam in omnibus actibus in propria collegiata exercendis. Eadem Sacra Congregatio *in una Fundan.* 2. *Octobris* 1507. Immò Canonici cathedralis præcedunt Canonicis collegiatæ etiam in 7
as-

associandis funeribus defunctorum propriæ ipsius collegiatæ parochiæ. Eadem Sacra Congregatio Rituum *in*
9 *Prænestina Cuxarum* 18. *Augusti* 1618. Sed quoad funera, & præcedentiam Canonicis debitam in ipsis, melius in articulo sequenti.

10 Canonici cathedralis, & collegiatæ & alii clerici secularis semper præcedere debent regularibus, etiam in ipsorum regularium ecclesiis. Eadem Sacra Congregatio Rituum. *in Trullen.* 12. *Martii* 1616. & *in Firmana terræ Victoriæ* 31. *Martii* 1618. & sic statuerat Clemens VIII. *in sua constit. incipit.* Decet Romanum Pontificem, *sub die* 20. *Februarii* 1601. & in alia *incipit* Quæ ad removendum, *sub die* 5. *Novembris* 1603. quas Clementis VIII. constitutiones observari mandat Gregorius XV. *in sua constit. incipit* Alias à felicis, *sub die* 13. *Augusti* 1622.
11 Et de Jure etiam communi clerici seculares præcedere debent regularibus, ut colligitur *ex cap.* Alia causa 6. & *cap.* Legi epistolam 36. *quæst.* 1. *consil.* 10. Canonici, & presbyteri ecclesiæ cathedralis debent præcedere omnibus curatis parochialium ecclesiarum in omnibus processionibus, & functionibus etiam in propriis ipsorum curatorum ecclesiis. Sacra Congregatio Rituum *in Pisaur.*
12 23. *Maji* 1603. & *in Sutrina* 2. *Augusti* 1603. Etiamsi curati sint cotta, & stola induti. Eadem Sacra Congre-
13 gatio Rituum *in Ripana* 30. *Julii* 1611. Canonici cathedralis si ob intemperiem aeris resideant in alia ecclesia, rector illius debet sedere post Canonicos supra mansionarios, & si fuerit protonotarius præcedit Canonicis uti singulis, non autem capitulariter. Sacra Rituum
14 Congregatio *in Concord.* 16. *Maji* 1601. Canonicis cathedralis in ecclesia parochiali dignior locus debetur immediate post Episcopum, & post Canonicos sedere
15 debet Rector. Sacra Congregatio Rituum *in Turretana* 14. *Februarii* 1632. Canonici collegiatarum ecclesiarum præcedere debent omnibus rectoribus, curatis, plebanis, ac presbyteris ecclesiarum parochialium in publicis processionibus, & functionibus, etiam synodalibus. Sacra
16 Rituum Congregatio *in Verulan.* 11. *Decemb.* 1613. & *in Senogallien.* 23. *Martii* 1620. Etiamsi ante erectionem in collegiatam mixtim indecerent cum dictis rec-
17 toribus. Eadem Sacra Congregatio *in Syracusana* 20. *Decembris* 1601. Vel inferiores ecclesiæ essent antiquiores, & fuissent in quasi possessione præcedendi ante erectionem. Eadem Sacra Congregatio *in Illerdensi præeminentiarum* 26. *Junii* 1602. *ubi subditur hoc procedere*
18 *etiamsi in erectione adsit clausula sine præjudicio alicujus.* Canonici tamen, qui sine cruce suæ ecclesiæ, & sine interventu capituli tamquam singuli incedunt, non habent præcedentiam supra curatos. Eadem Sacra Con-
19 gregatio *in Sutrina* 3. *Decemb.* 1601. Canonici capitulariter, & processionaliter procedentes præcedunt Abbatibus benedictis. Eadem Sacra Congregatio *in Valven.*
20 8. *Julii* 1602. Canonicis, & dignitatibus extra ecclesiam præcedere debet prælatus utriusque signaturæ referendarius. Eadem Sacra Congregatio Rituum *in Veronen.* 6. *Junii*, & 4. *Julii* 1626.

21 Canonicus primus factus debet præcedere aliis post ipsum admissis, etiamsi sint Doctores. Sacra Congregatio Rituum *in Mediolanen.* 29. *Novembris* 1603. & *in Pa-*
22 *normitan.* 11. *Maji* 1610. Et etiam in Congregationibus, ubique Canonici ecclesiæ cathedralis, licèt non sint Doctores, præferendi sunt presbyteris non Canonicis, licèt sint Doctores. Eadem Sacra Congregatio Rituum *in una Bituntina* 9. *Januar.* 1608. in hæc verba: "Cum in "congregationibus quæ fiunt coram Episcopo Bituntino, "vel Vicario generali, pro examine ordinandorum, ad- "mittantur nonnulli presbyteri doctoratus gradu insig- "niti una cum aliquibus Canonicis, quæsitum fuit in Sa- "cra Rituum Congregatione, quis locum digniorem ob- "tinere debeat in sedendo, an presbyter graduatus non "Canonicus, vel potius Canonicus non graduatus?" Et Sacra Rituum Congregatio respondit: "Canonicos cathe- "dralis etiam non graduatos præferendos esse omnibus "presbyteris non Canonicis etiam graduatis."

23 Canonicus presbyter præcedit Canonico antiquiori non presbytero; eadem Sacra Congregatio *in Cabalicen.*
24 3. *Augusti* 1617. Canonici verò, quando omnes sunt presbyteri, præcedunt inter se secundum suam receptionem. Eadem Sacra Congregatio *in Albanen.* 2. *Martii* 1602. *in Orten.* 19. *Junii* 1604. & *in Tropien.* 10. *Decembris* 1619. Ubi autem præbendæ sunt distinctæ, Cano- 25
nici provisi de canonicatibus presbyteralibus debent præcedere Canonicis provisis de canonicatibus diaconalibus, & subdiaconalibus, licèt prius in ecclesia receptis; eadem Sacra Congregatio Rituum *in Sanen.* 11. *Aprilis*, & 11. *Octobris* 1601. *in Neapolitana* 23. *Martii* 1602. *in Albingan.* 6. *Septembris* 1603. & *in Tropien.* 17. *Junii* 1607. & deducitur *ex cap.* Præcipimus 26. *dist.* 93. ibi: "Præ- "cipimus, ne diaconus, quamvis etiam in dignitate, hoc "est, in officio quolibet ecclesiastico sit, ante presbyterum "sedeat;" & *cap.* Statuimus 15. *de majoritate, & obedientia*, ibi: "Et qui major est ordine, etiamsi postea sit recep- 26
"ius, potiorem esse volumus." Et hoc procedit etiam non obstante consuetudine immemorabili in contrarium, ut *in Sutrina pro collegiata ecclesia Bracciani, inhærendo decreto ecclesiæ collegiatæ Sanctæ Mariæ ad Martyres de urbe aliàs emanato* 29. *Martii*, & 27. *Septembris* 1659. *in qua felic. record. Alexander Papa VII. in Congregatione ordinaria coram eodem habita decrevit*, Canonicos Sacerdotes, quamvis possesione canonicatus posteriores, ubi præbendæ non sunt distinctæ, semper, & ubique præferendos esse Canonicis inferioris ordinis etiam possessione canonicatus anterioribus, non obstante immemorabili consuetudine, quem abusum imperceptibilem declaravit *die* 30. *Julii* 1689. & idem prius declaraverat *in Farfen. pro collegiata Sanctæ Mariæ terræ Toffiæ* 15. *Septemb.* 1668.

Canonici ordinis diaconalis in minoribus, vel diaco- 27
nali ordine constituti, ubi præbendæ sunt distinctæ, præcedere debent Canonicis ordinis subdiaconalis, quamvis presbyteris. Cum enim *in Æsina* 31. *Maji* 1670. quæsitum fuisset, an Canonici ordinis diaconalis in minoribus, vel in sacro Diaconarus ordine tantum constituti, debeant præcedere Canonicis ordinis subdiaconalis in presbyteratus ordine constitutis? Sacra Congregatio Rituum *eadem die* respondit, *affirmative*; ea ratione, quia ubi præbendæ sunt distinctæ, attenditur cujus ordinis sint Canonici, seu coadjutores, non autem attenditur qualitas, seu dignitas personarum. Et an præcedentia deberetur coad- 28
jutori Canonici ordinis presbyteralis, non adhuc sacerdoti, sed in minoribus tantum ordinibus constituto? *Eadem* 29
die respondit *affirmative*; & cum in eadem Æsina fuisset quæsitum, an præsente coadjuto diacono, & per seipsum inserviente, illius coadjutor diaconus debeat in choro, & functionibus ecclesiasticis stare post omnes Canonicos ejusdem ordinis diaconalis tantum, vel potius post etiam Canonicos subdiaconos in casu? Sacr. Congreg. Rituum respondit, *die* 4. *Aprilis* 1705. *Affirmative, quoad primam partem, negative quoad secundam.* Et in eadem Æsina ad 30
quæsitum, an coadjutori Canonici presbyteri in ecclesia, in qua præbendæ sunt distinctæ, debeatur præcedentia supra diaconos, dum pro suo coadjuto divinis interest? Jam ab eadem Sacra Rituum Congregatione fuerat responsum in casu proposito, præcedentiam deberi, *die* 4. *Martii* 1645. Canonicus diaconus, qui habet anteriorem possessionem, 31
si postea promoveatur ad sacerdotium, non recuperat locum præcedentiæ, quam prius cesserat Canonico presbytero possesione posteriore. Sic in terminis decrevit Sacra Congregatio Rituum *in Sutrina* 27. *Augusti* 1707. & *sic etiam decreverat in una urbis*, 3. *Augusti* 1602. quia attenditur prioritas ordinis, & non canonicatus. Pignatell. *tom.* 3. *consult.* 55. *formul.* 7. *num.* 5. & *tom.* 4. *supplem. ad* 3. *tom. num.* 108. *cum pluribus aliis.* In processioni- 32
bus, quæ fiunt cum interventu capituli cathedralis, præcedentia debetur beneficiatis supra parochos; Sacra Rituum Congregatio *in Taurinens.* 2. *Octobris* 1683. & licèt contrarium decisum reperiatur *in alia Bituntina* 21. *Augusti* 1688. in qua præcedentia data fuit parochis supra beneficiatos cathedralis; hoc evenit, quia parochi Bituntini habent stallum in choro, & sunt de gremio illius capituli. Præcedentia autem, quæ debetur parochis, & 33
curatis perpetuis, eadem debetur parochis, & curatis amovibilibus ad nutum, quia etiam hi gaudent prærogativa parochorum perpetuorum. Sacra Congregatio Concilii *in una Comensi* 27. *Martii* 1706. Dignitatibus, & Ca- 34
no-

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

nicis cathedralis convenit distinctio tam quoad qualitatem paramentorum, quàm quoad locum se parandi in missis. Sac. Congr. Rit. *in Recineten.* 20. *Martii* 1706. *in*
35 *responsione ad primum.* Canonici collegiatæ non debent in processionibus incedere parati, sicut Canonici ecclesiæ cathedralis. Sacr. Congreg. Rit *in una Placentina* 16. *Maji* 1607. *in respons. ad* 20. *dubium.* Canonici non pos-
36 sunt in celebratione missæ uti palmatoria, vulgo *bugia.* Sacr. Congr. Rit. *in Vicentina* 11. *Jul.* 1699. in qua tale indultum denegatum fuit.

37 Canonici digniores debent sedere in sedibus, quæ sunt viciniores sedi episcopali. Sac. Congr. Rit. *in Ale-*
38 *xandr.* 15. *Martii* 1608. *in respons. ad dubium* 14. Canonicus celebrans ratione paramentorum, & officii debet habere primum locum, & primam sedem chori, supra dignitates, & Canonicos. Sac. Congr. Rit. *in Arboren.* 26.
39 *Junii* 1610. Canonicus hebdomadarius officium faciens debet habere locum supra omnes dignitates, & Canonicos. Eadem Sac. Congr. *in Brundusina* 17. *Jun.* 1616.
40 Canonicus primus, vel prima dignitas, qui digniorem locum habet in capitulo, præferendus est ceteris in processionibus. Eadem Sac. Congr. *in Asten.* 18. *Novem-*
41 *bris* 1606. Canonici, & dignitates parati præcedunt Vicario generali non obstante consuetudine in contrarium. Sac. Congr. Rit. *in Lauretana* 6. *Sep.* 1603. *in Alexandrina* 15. *Martii* 1607. *in Casal.* 5. *Julii* 1614. & *in Cattell.* 25. *Septembris* 1621. ubi fuit decisum, *præcedentiam competere dignitatibus, & Canonicis paratis supra Vicarium generalem; neque allegatam consuetudinem, immo verius abusum, illi suffragari.* Et tunc
42 sunt thurificandi ante Vicarium. Eadem Sacra Congregatio *in Egitanens.* 3. *Augusti* 1602. & *in Tiburti-*
43 *na* 6. *Martii* 1610. Canonici, & dignitates non præcedunt Vicario generali, nisi quando sunt sacris vestibus parati, & dummodo Vicarius non sit de eorum numero, quia Vicarius generalis Canonicus, cum sedeat uti Canonicus, debet sedere in loco suæ receptionis, & in
44 habitu canonicali. Aliàs si uti Vicarius sedeat, præcedit omnibus Canonicis, & dignitatibus, sed non lucratur distributiones quotidianas; Sacra Congregatio Rituum *in Calaguritana* 2. *Augusti* 1603. *in Casal.* 5. *Julii* 1613. *in Ampurien.* 7. *Decembris* 1630. & *in Acer-*
45 *nen.* 21. *Junii* 1632. Etiam quæ dantur interessentibus processionibus. Eadem Sac. Congr. *in Comportellana* 21. *Februar.* 1604. *Brundusina* 16. *Jul.* 1607. *Gallipolen.* 21. *Decembris* 1613. *Strutina* 1. *Octobr.* 1616 & *Oritana* 4.
46 *Apr.* 1620. Canonici, & dignitates præcedunt Vicario capitulari Canonico, si ut lucretur distributiones, voluerit choro interesse, quia choro interessendo debet habere solitam vestem canonicalem, & sedere in loco proprio sui canonicatus, neminem antiquiorem præcedendo. Rota *in una Lucana benef.* 18. *Decemb.* 1679. *coram Seraphino*, & *dec.* 288. *n.* 2. *apud Farinac. part.* 2. *recent.* Barbosa *de potestat. episcop. part.* 3. *allegat.* 54. *n.* 167.
47 Si autem Vicarius capitularis noluerit lucrari distributiones, tunc debet præcedere omnes Canonicos, & dignitates, excepta prima post pontificalem, ut declaravit Sacra Ritum Congr. *de mense August.* 1603. *in una Assi-*
siensi. Et ratio, quare prima dignitas præcedat Vicario capitulari, potest esse, quia sicut se habet Vicarius Episcopi ad Episcopum, ita regulariter se habet Vicarius capituli ad capitulum, ut observat Sbroz. *de Vicar. Episcop. lib.* 2. *quæst.* 15. *num.* 20. & Barbosa *de Canonicis cap.* 36. *num.* 8. Unde cum Episcopus præcedat Vicario suo, æquum est, ut saltem prima dignitas capituli præcedat Vicario ejusdem capituli, quæ tamquam caput repræsentat, & continet eminenter totum corpus capituli;
48 *cap.* Legimus 24. *dist.* 93. & *glors. ibi, verb.* Continentur. Unde Vicarius capitularis non potest occupare sedem Archidiaconi in ecclesia, sed debet sedere in alia
49 sede portatili. Sac. Congreg. Rituum *in Lucerina* 11. *April.* 1601. Vicarius foraneus ratione sui vicariatus nullam in quavis functione, & loco habet præcedentiam
50 super alias dignitates, & Canonicos antiquiores. Sacr. Rit. Congr. *in una Neritonen.* 22. *Decemb.* 1629. Etiam quacumque consuetudine non obstante. Eadem Sacr. Congr. *in Syracus.* 1. *Jul.* 1630.

Canonicus, vel dignitas factus Episcopus cum reten- 51
tione canonicatus, vel dignitatis debet præcedere omnibus & aliis Canonicis, & dignitatibus, etiam ipso antiquioribus. Sacr. Rit. Congr. *in una Ruthenen.* 24. *Septembris* 1605. Canonicus, qui est Episcopus titularis, 52
ratione episcopatus, quem habet in terris infidelium, debet præcedere omnibus Canonicis, & dignitatibus in choro, & processionibus, aliisque actibus; sic pluries decrevit Sacr. Rit. Congr. "Cum enim Episcopus Brusciæ "in partibus infidelium obtinuisset canonicatum in eccle- "sia Compostellana, & dubitatum fuisset in quo loco se- "dere deberet, & quo habitu uti deberet in ecclesia; "proposito hujusmodi dubio in Sacr. Rit. Congregat. "respondit: Ratione episcopatus posse, & debere uti "habitu ordinario, quo utuntur Episcopi in romana cu- "ria, id est, rochetto super subtana, & mantelletto vio- "lacei coloris, & debere præcedere omnibus aliis Ca- "nonicis ejusdem ecclesiæ, & sedere in primo stallo su- "pra omnes, ut fit, & servatur Romæ simili casu venien- "te in tribus ecclesiis patriarchalibus Sancti Joannis, "Sancti Petri, & Sanctæ Mariæ Majoris, & ita censuit, "& declaravit, & in ecclesia Compostellana servari "mandavit sub die 11. Julii 1617. Et deinde eadem "Sac. Congr. sub die 12. Novembris 1621. in una Ca- "laritana in Sardinia censuit, Episcopo titulari, qui in "Calaritana ecclesia canonicatum obtinet, in choro, ca- "pitulo, & processionibus, aliisque actibus supra om- "nes ejusdem ecclesiæ dignitates, & Canonicos præce- "dentiam competere." Canonicus, qui permutavit canonicatum, si permutatio effectum habere non potuit, & re- 53
dierit ad suum canonicatum, debet habere locum, & stallum antiquum, nec tamquam novus Canonicus censendus est, nec tenetur iterum solvere jocalia pro admissione. Sacr. Congr. Rit. *in Matutinen.* 29. *Novem-*
bris 1605. Canonicus vero, qui canonicatum dimisit, & 54
alium in eadem ecclesia impetravit, locum ultimi canonicatus obtenti obtinere debet, nec potest obtinere locum canonicatus dimissi. Eadem Sacra Congregatio *in Callien.* 21. *Martii* 1609. & *in Sutrina præcedentiæ* 11. *Jun.* 1701. Canonicatus licèt sit de Jurepatronatus, debet eum obtinens præcedere tamquam verus Cano- 55
nicus omnibus aliis, qui post illum obtinuerint canonicatum. Eadem Sac. Congr. *in Hortana* 30. *Jul.* 1616.

☞ Licèt Canonici collegiatarum urbis præcedant 56
Canonicis cathedralium aliarum civitatum, ut 57
Auctor *num.* 1. in ceteris vero rebus exæquati non sunt 58
dictis Canonicis cathedralium aliarum civitatum: Inde sit, quod si ex pontificio indulto in translatione pensionis intervenire debent: *Quicumque loci ordinarii, vel Canonici Metropolitanarum, seu aliarum cathedralium ecclesiarum, ut personæ in ecclesiastica dignitate constitutæ*, satisfactum haud dici potest per interventum Canonici collegiatæ urbis; Rot. *in Romana Pensionum* 13. *Januar.* 1747. §. 2. & *plur. seq. cor. clar. mem. Mellin.* ubi & de aliis differentiis agit Canonicos collegiatarum 59
urbis inter & Canonicos cathedralis aliarum civitatum.

Pacifica haud est opinio Auctoris *num.* 11. & *seq.* 60
quod Canonici cathedralium in omnibus functionibus præcedentiam, & præeminentiam obtinere debeant supra parochos etiam in propriis ipsorum parochorum ecclesiis. Contrarium enim decidit novissime Sacr. Congre- 61
gatio Rituum *in S. Severini præeminentiarum* 13. *Martii* 1756. *in responsione ad dubium* 13. si agatur de actibus illis, in quibus parochi munus proprium exercent ex ratione illa, quod quilibet in domo sua aliis præferatur, & quidem non obstante quod allegatus fuerit Louvrex, 62
qui disiert. can. 10. *num.* 4. rationem hanc non semper esse veram ait: "Sed intelligendam esse respectu illo- "rum, qui etsi majorem possideant dignitatem, nullam "habent superioritatem in eum, in cujus fundo versan- "tur; adeoque aliud statuendum sit de iis, quibus ali- "qua, in eum, in cujus territorio existunt, superioritas "competit, etsi non omnimoda. Unde fit, ut Episcopus ec- "clesiarum, quantumvis exemptarum prælatis in ipsis ec- "clesiis exemptis præcedat ob reverentiam, quam exempti "Episcopo debent &c. Idque ad capitulum ecclesiæ ca- "thedralis collegialiter incedens, seu in actibus, in qui- "bus

»bus ecclesiam cathedralem repræsentat, plurimi exten-
»dunt, quasi tunc de juribus Episcopo capiti suo com-
»petentibus participet."

63 Valde implicata est quæstio illa, utrum præcedentiam obtinere debeat Canonicus de tempore prior, an Canonicus major ordine. In ea enim non solum contrarii sunt inter se Doctores, sed & sibi contradicunt ipsæ resolutiones Sac. Congreg. Rit. Plures innixi textui *in cap.* Statuimus *de majoritate, & obedientia*, in ea sunt sententia, unum supra alterum Canonicum præcedentiam obtinere debere, non ex prioritate temporis, sed ex majoritate ordinis, censentque, tunc attendendam esse prioritatem temporis, quum cetera sunt paria; Ita Pignatell. *consult. can. tom.* 3. *consult.* 55. *num.* 12. Monacell. *Formul. Legal. pract.* 3. *tit.* 2. *formul.* 7. *fer.*
64 *per tot.* alique. Et in hoc ipso sensu videtur fusse Sacr. Congr. Rituum, referente post alios Riccio *tit. de præcedent. resolut.* 529.

65 Contra plures quoque constanter tenent, de præcedentiis Canonicorum statuendum esse non secundum majoritatem ordinis, sed secundum prioritatem temporis, ita ut Canonicus minor ordine, tempore autem prior, præcedere debeat, ut inter alios Gratian. *discept. forens. capit.* 1606. *num.* 3. Vagnereck *in cap.* Statuimus *de majorit. & obedientia.* Nec sua caret ratione hæc opinio, ut patet ex his, quæ habet Vagnereck *loc. mox cit.* ibi: "Ex hoc textu colligit Tiraquell. Dignitatem antiquita-
»ti præferendam, & majorem dignitatem præcedere de-
»bere, quando dignitas est ordinata ad illum actum, pro
»quo tractatur de præcedentia, secus est de actu diver-
»so. Ideoque quia dignitas sacerdotalis per se non ordi-
»natur ad eligendum, vel ad alios actus capitulares, sed
»ad actus ordinis, in capitulis non præcedunt sacerdo-
»tes, neque Episcopi, si forte sint simul Canonici, sed
»eo ordine sedent, aut incedunt, quo venerunt in ca-
»pitulum, aut acceperunt possessionem canonicatus."
Allegatur etiam pro hac opinione resolutio Sac. Congr. Rit. à Gratiano *ubi supra.*

66 Dissidentes hasce sententias ita (dubitanter tamen) conciliat Ferr. *de præbend. & prælat. eccles. quæst.* 10. *sub n.* 9. ibi: "Declaratio relata per Riccium loquitur
»in canonicatibus ecclesiæ cathedralis, in quibus requi-
»ritur ordo sacer, ut supra dixi, ideo ad illum principa-
»liter attenditur. Declaratio vero à Gratiano relata ex
»ejus verbis loqui videtur in canonicatibus ecclesiæ col-
»legiatæ &c. Ideo Canonicus collegialis major gradu,
»quamvis minor ordine, præfertur majori in ordine, &
»minori in gradu."

67 Hæc alia conciliatio placuit Gothofredo *distrib. de jure præcedent. lib.* 1. *cap.* 3. *sub lit. A.* ibi: *Prima declaratio procedit in ecclesia, ubi præbendæ non sunt distinctæ.* Hanc ipsam conciliationem probavit etiam Novar. *ad leg.* 1. *n.* 7. *cod. de consult.*

ARTICULUS VIII.

Canonici quoad perceptionem sacramentorum, & quoad funera, & sepulturam.

SUMMARIUM.

1 *Canonicus ecclesiæ cathedralis carentis canonica, sive ædibus canonicalibus, habens domicilium, & actu habitans intra fines alterius parochiæ, tenetur in infirmitate recipere sacramenta, non à parocho dictæ cathedralis, sed à parocho domicilii.*

2 *Affertur, & solvitur instantia.*

3 *Canonici ad funera intervenientes, si sint Canonici ecclesiæ cathedralis, præcedunt, nedum proprio parocho defuncti, etiamsi sit stola indutus, sed etiam præcedunt Canonicis collegiatæ, etiam in associandis funeribus defunctorum propriæ ipsius collegiatæ parochiæ.*

4 *Si autem sint Canonici ecclesiarum collegiatarum in funeribus præcedunt propriis parochis defunctorum.*

5 *Canonici ecclesiæ cathedralis, vel collegiatæ non possunt sociare cadavera ex alienis parochiis sine proprio parocho*, ad numer. 6.

7 *Immo ad proprium parochum, non autem ad alios, spectat peragere officium super cadavera in ejus propria domo, illudque aspergere aqua benedicta, intonare antiphonam, quando effertur, ac peragere omnes alias cæremonias funeris.*

8 *Non adstante legitima in contrarium consuetudine, nemini, neque Canonicis ecclesiæ cathedralis licet levare de domo, & deferre cadavera ad sepulturam, irrequisito proprio parocho; & ad id dantur decreta Sacræ Congregationis Rituum.*

9 *Quæ tamen decreta citat in contrarium Samuel. Sacra autem Congregatio Concilii resolvit juxta primum sententiam.*

10 *Capitulum non vocatum non potest, invitis hæredibus, lucrandi stipendii causa funeribus interesse.*

11 *Canonici cathedralis ecclesiæ decedentes, non electa sibi sepultura, ubi debeant sepeliri*, ad n. 13.

14 *Pro sepultura Canonicorum cathedralium debetur quarta funeralis parocho domicilii, non vero parocho cathedralis, neque parocho parochiæ, ubi adest sepulcrum suorum majorum.*

15 *Si intervenerit funeribus capitulum ecclesiæ cathedralis, in hoc casu Curatus, & Sacristia illius cathedralis, licèt sint amovibiles, debent præcedere parocho defuncti.*

1 Canonicus ecclesiæ cathedralis carentis canonica, sive ædibus canonicalibus, habens domicilium, & actu habitans intra fines alterius parochiæ; tenetur in infirmitate recipere sacramenta, non à parocho dictæ ecclesiæ cathedralis, sed à parocho domicilii; sic expresse decrevit Sacr. Congr. Conc. 12. *Maji* 1685. *in Tiburtina in responsione ad* 1. ubi cum inter alia fuerit quæsitum. Primo: "An Canonicus ecclesiæ cathedralis carentis ca-
»nonica, sive ædibus canonicalibus, habens domici-
»lium, & actu habitans intra fines alterius parochiæ, di-
»catur parochianus ecclesiæ cathedralis, ita ut in infirmi-
»tate teneatur recipere sacramenta à parocho ecclesiæ
»cathedralis, vel potius à parocho domicilii." Sacr. Congr. *in Tiburtina* 12. *Maij* 1685. respondit: "Ad pri-
»mum teneri recipere à parocho domicilii." Vide *verb.* Parochus *art.* 3. *num.* 14. Et ratio est, quia quilibet tenetur recipere sacramenta, præsertim Viatici, & Extremæ Unctionis, à proprio parocho, *ut in Clement. de privileg.* atqui proprius parochus qui actu habitat, vel habet domicilium; juxta *cap.* Is qui, *de sepulturis in* 6. & juxta Fagnanum *in cap.* Significavit 5. *de parochiis, & alienis parochianis num.* 27. & 32. ubi etiam *numer.* 36. refert, hanc esse sententiam Sac. Congreg. Conc. in casibus contingentibus *per gloss. in dict. Clement.* 1. *de privil. verb.* Parochialis, & Abbas *in cap.* Omnis utriusque sexus *de pænit. & remiss.* ubi testatur de communi. Et sic videtur decerni etiam in Sac. Concil. Tridentin. *sess.* 24. *c.* 13. *de reform.* ubi præcipitur Episcopis: "Ut
»distincto populo in certas, propriasque parochias, uni-
»cuique suum perpetuum, peculiaremque parochum as-
»signent, qui eas cognoscere valeat, à quo solo licite sa-
»cramenta suscipiant... non obstantibus quibuscumque
»privilegiis, & consuetudinibus, etiam immemorabili-
»bus." Nec obstat, quod ecclesia cathedralis dicatur parochia ipsius Canonici, immo & parochia communis totius diœcesis. Nam est Parochia communis, quando in ea Episcopus administrat sacramentum, cum ipse sit parochus totius diœcesis, non quando parochus cathedralis illa administraret, quia cum sit tantum parochus cathedralis, extra illam, & illius parochiam nullam habet jurisdictionem, adeoque non potest administrare sacramenta in alienis parochiis, ut expresse decrevit Sac. Congreg. Concil. 20. *Septembris* 1628. *apud* Gavant. *in Manual. Episcop. verb.* Parochor. mun. *in addit. num.* 2. Præterea est parochia communis iis, qui ad ipsam voluerint accedere pro recipiendis sacramentis, ut notat Abb. *in dict. cap.* Omnis utrisque sexus *num.* 2. *de pænit. & remiss.* Guttier. *can. qq. lib.* 1. *cap.* 30. *num.* 12. non autem ad illa ministrandum in alienis parochiis, quibus sua Jura debent illæsa conservari, ita exigente earum ins-

institutione, cum non sint confundenda, *juxta c.* Scriptum est 1. *caus.* 6. *q.* 3. & *c.* Nullus 3. *caus.* 9. *q.* 2. Sic expresse Pignatell. *t.* 8. *cons.* 5. *n.* 1. 2. & 3. (Ad rem multum conducunt *leg.* 3. 5. & 7, *tit.* 13. *part.* 1. cum *leg.* 21. 22. 32. & 33. *tit.* 4. *ejus part.* Vid. *lit. A pag.* 195. *vers.* Tempore::::: *in addit. novis.* Vid. *add. etiam novis. verb.* Absolvere, *pag.* 33.)

3 Canonici ad funera intervenientes, si sint Canonici ecclesiæ cathedralis, præcedunt nedum proprio Parocho defuncti, etiamsi sit stola indutus, ut pluries declaravit Sac. Rit. Congr. & signanter *in Viterbiensi* 25. *Jun.* 1611. & *in Aversana* 15. *Sept.* 1640. sed etiam præcedunt Canonicis collegiatæ etiam in associandis funeribus defunctorum propriæ ipsius collegiatæ parochiæ, ut pluries declaravit Sac. Rit. Congr. & signanter *in Prænestina Cavarum* 18. *Aug.* 1618. & *in Leodien. Præcedentiæ* 10. *Mart.* & 21. *April.* 1688. Si autem sint Canonici ecclesiarum collegiatarum, in funeribus præcedunt propriis Parochis defunctorum. Sac. Congr. Rit. *in Sutrina* 30. *Aug.* 1602. & 2. *August.* 1603. *in Mellten.* 18. *Novemb.* 1606. *in Ostiens.* 18. *April.* 1607. *in Prænestina Cavarum* 14. *Aug.* 1618. ubi in causa præcedentiæ inter Archipresbyterum, & Canonicos ecclesiæ collegiatæ Sanctæ Mariæ, & Parochum Sancti Stephani declaratum fuit, "præcedentiam semper, & ubique competere
»Archipresbytero, & Canonicis supra Parochum prædic-
»tum, etiam in associandis funeribus defunctorum pro-
»priæ ipsius parochiæ; jus tamen faciendi officium circa
»corpus defuncti ad parochum in sua parochiali ecclesia
»spectare." Et idipsum disserte firmatum fuit à dicta Sac. Congr. 14. *Maji* 1643. neque in associatione funerum, salva legitima loci consuetudine, deberi præcedentiam capitulo collegiatæ supra Parochum, etiam proprium defuncti, sine tamen præjudicio in reliquis Jurium, & præeminentiarum eidem Parocho de Jure, vel de con-
5 suetudine competentium. Et sic tenent Pignat. *tom.* 3. *consult.* 52. & Barbos. *de Canonicis. c.* 18. *n.* 67. & 68. non obstante quod pro præcedentia parochorum supra collegiatam extent etiam varia decreta Sac. Congr. Rit. *in Nucerina* 24. *Octob.* 1609. *in una Sancti Angeli terræ Saxiferrati eod. die, & Anno, in Prænestina* 13. *Julii* 1619. *in Spoletana* 21. *April.* 1635. *in Laudensi* 23. *Majii* 1639. Canonici ecclesiæ cathedralis, vel collegiatæ non possunt sociare cadavera ex alienis parochiis sine proprio Parocho. Sac. Rituum Congr. *in Novarien.* 15. *Januarii* 1633. *in Aversana* 15. *Sept.* 1690. ibi: "Eminentissimo Paleotto referente dubia pro parte
»parochorum civitatis Aversanæ prædictis dubiis sic res-
»pondendum censuit. *Ad primum*: Vocato ad funus ca-
»pitulo cathedralis non aliam crucem, quàm ipsius capi-
»tuli deferendam esse. *Ad secundum*: Capitulo interve-
»niente, ut supra, proprium Parochum defuncti, etiam
»quod sit stola indutus, incedere debere ante Canonicos
»cathedralis. *Ad tertium*: Ad solum Parochum spectare
»aspergere aqua benedicta cadaver, antequam levetur de
»domo, & ad eumdem pertinere intonare antiphonam:
»Si iniquitates; & officium super cadaver in sua ecclesia
6 »peragere; die 15. Septemb. 1640." Et iterum in Novariensi *Vicario*: ibi: "Rev. Pater. A Parochis civitatis »Novariæ supplicatum fuit Sacræ Congr. juxta decreta »aliàs lata declarari, capitulum, & Canonicos Sancti Gau-»dentii non posse, Parocho inconsulto, cadavera defunc-»torum ex ulla parochia levare, & ad unumquemque Pa-»rochum spectare munus faciendi benedictionem super »eadem cadavera, & illa aqua benedicta aspergendi, an-»tiphonam, & exultabunt domino, intonandi, quando »effertur cadaver, officium defunctorum peragendi, om-»niaque ad funus pertinentia. Eminentissimi vero Patres »eorum decretorum exemplar adjunctum ibi remitti vo-»luerunt, cujus partes erunt illorum observantiam cura-»re. In quo si aliqua difficultas oriretur, mandabis, ut in »Sacra Congregatione Jura deducantur, non suspensa »tamen dictorum decretorum executione. Datum Ro-
7 »mæ 21. Sept. 1651. Alexand. Card. Cappon." Sic refert, & tenet Pignat. *t.* 6. *consult.* 59. *n.* 5. & 6. Immo *n.* 8. dicitur, quod ex ipsis probe colligitur, quod ad proprium Parochum, non autem ad alios spectat peragere officium super cadavera in ejus propria domo, illudque aspergere aqua benedicta, intonare antiphonam, quando efferetur, ac peragere omnes alias cæremonias funeris, ut speciatim ultra dispositionem Ritualis Romani tit. *Exequiarum Ordo*, habentur quoque declarationes Sacr. Congr. Rituum *in d. Aversana* 15. *Sept.* 1660. *in d. Novarien.* 21. *Sept.* 1651. *in Pientina* 1. *Mart.* 1636. & *in ead.* 2. *Augusti* 1637. in qua requisita fuit probatio immemorabilis temporis ad firmandam contrariam consuetudinem.

Unde quando non adsit legitima in contrarium con-
8 suetudo, nemini, neque Canonicis ecclesiæ cathedralis licet levare de domo & deferre cadavera ad sepulturam, irrequisito proprio parocho, ut tenet etiam Barbosa *de offic. & potest. Parochi p.* 3. *cap.* 27. *num.* 66. dicens sic decisum fuisse à Sac. Congr. Rit. *in Thelesina* 18. *Aug.* 1629. & expressius *in Adrianensi* 29. *Nov.* 1631. *in respons. ad* 1. ut refert, & tenet etiam Gavant. *in manual. verb.* Exequiæ *in addit. num.* 8. & Pitton. *constit. ad parochos num.* 493. & tenet Ugolin. *de potest. Episcop. cap.* 17. *n.* 3. Stephanus Gratian. *tom.* 3. *c.* 402. *à num.* 19. Quæ tamen decreta citat in contrarium Sa-
9 muel *de sepulturis controv.* 5. ubi sic præcise habet: "Ca-
»nonici ecclesiæ cathedralis, quando est cadaver in ea ec-
»clesia tumulandum, irrequisito proprio parocho, licite,
»& libere levare illud queunt de domo, aut ecclesia
»parochiali, & ad matricem ecclesiam deferre." Sic declaravit Sac. Rit. Congr. *in Thelesina* 18. *Aug.* 1629. & in una Adrianensi 29. *Novembris* 1631. Sacr. autem Congreg. Concil. *in Narnien. Jurium parochialium* 26. *Septemb.* 1669. apud Ursayam *loc. cit. infra sub n.* 14. *resolvit à fortiori juxta primam sententiam Canonicum decessum in domo propria asportandum esse ad cathedralem, requisito tamen parocho domicilii.* Capitulum non vocatum non potest, invitis hæredibus, lucrandi
10 stipendii causa funeribus interesse. Sac. Congr. Concilii *in Matheranen. loc. Grotulæ*, in qua propositis dubiis, *Primo*: an attenta consuetudine, cujus vigore capitulum expensas funerum pro ratione personarum defunctorum taxare solet, sit locus certam ac perpetuam taxam pro funeribus quibuscumque præscribendi? *Secundo*: an capitulum, quamvis non vocatum, possit invitis hæredibus lucrandi stipendii causa funeribus interesse? *Die* 13. *Novembr.* 1660. Sacr. Congregatio secundum ea, quæ narramur, censuit: "Ad primum
»licere capitulo taxam ad suum libitum facere, & Ar-
»chiepiscopo injungendum, ut ipse auditis partibus ta-
»xam conficiat, eamque Sacræ Congregationi proban-
»dam transmittat." Ad secundum; *censuit non posse.* Quam declarationem confirmavit *in Lavellen.* in qua cum communitas institisset, ut prohiberetur capitulo, & Episcopo intervenire funeralibus, invitis hæredibus, & decerneretur, quod taxa non penderet ab ipsorum arbitrio: *Die* 16. *Junii* 1668. Sacra Congr. *audita relatione Episcopi Lavellen. inherendo declarationi ejusdem* Sacræ Congregationis *in Matheranen. sub die* 13. *Nov.* 1660. *emanatæ, censuit, non posse funeralibus, invitis hæredibus, interesse, nec licere taxam ad suum libitum facere, sed eidem Episcopo injungendum, prout injungit, ut auditis partibus taxam conficiat, eamque* Sacr. Congreg. *probandam transmittat.*

Canonici cathedralis ecclesiæ decedentes, non electa
11 sibi sepultura, debent sepeliri in ecclesia cathedrali, si in ea adsit sepulcrum proprium canonicorum. Si vero in cathedrali non adsit sepulcrum proprium ipsorum, debent sepeliri in sepulcro majorum. Sac. Congr. Conc. 12. *Maji* 1685. *in Tiburtina in responsione ad secundum. ubi* ad secundum dubium, quod erat: "An idem Cano-
»nicus decedens, non electa sibi sepultura, debeat sepe-
»liri in ecclesia cathedrali tamquam sua parochia, vel
»potius in sepulcro suorum majorum? *Die* 12. *Maji* 1685.
»respondit ad secundum, in cathedrali, si in ea adsit
»sepulcrum proprium canonicorum: sin minus in sepul-
»cro majorum; iis vero non existentibus, an cadaver Ca-
»nonici sit sepeliendum in ecclesia cathedrali, vel paro-
»chiali, in alia Congr. videndum." Et sic etiam decrevit eadem Sacr. Congr. Episcop. *in Forosempr.* 1. *Sept.* 1690. quod nempe Clerici debent sepeliri in cathedrali,

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

etiam sepultura non electa, si adest sepulcrum Clericorum, ut Rituale disposuit, non obstante, quod in alia ecclesia adsit sepulcrum majorum, ut jam decreverat *in Senogallien. die* 13. *Maji* 1550. apud Nicol. *tom.* 1. *lucubr. civil. lib.* 4. *tit.* 15. *num.* 23. *vers. ultim.* ibi: "Clericus non sepelitur in sepulcro majorum, quando in
12 "cathedrali, vel matrice adest proprium Clericorum se-"pulcrum à laicalibus separatum." Et quamvis recenter in alia Senogallien. *die* 9. *Maji* 1705. Sacr. Congr. Rit. *declaraverit*, quod quidam Clericus defunctus, qui sibi non elegerat sepulturam, sepeliri deberet in sepulcro majorum, & non Clericorum: tamen videtur, quod standum sit primis citatis decretis Sac. Congr. Episcop. quia ut recte observat Monacell. *tom.* 4. *supplem. ad tom.* 1. *num.* 176. agitur non de ritu sepeliendi, sed de jure funerandi, quod declarare ad quem spectat, potius ad Sacram Congreg. Episcop. & Regul. quàm Rituum noscitur pertinere ex Bulla erectionis Sixti V. *incip.* Immensa §. Jam vero; tum quia sicuti laicis decedentibus non electa sepultura, provisum fuit à jure in *cap.* Licet 4. *de Sepulturis in* 6. ut sepeliri debeant in sepulcro majorum; ita Clericos sic decedentes, ut in sepulcro Clericorum in cathedrali, vel matrice ecclesia construendo, sive sint intitulati, sive non, sepeliri debeant, statuitur in Rituali Romano auctoritate Apostolica Pauli V. constit. 85. confirmato, & evulgato, quod pro lege servandum est. Pax Jord. *tom.* 3. *lib.* 14. *tit.* 30. *num.* 45. & cum aliis Mo-
13 nacell. *cit. tom.* 4. *supplem. ad tom.* 1. *num.* 176. Requiritur autem, quod in cathedrali extet sepultura pro Canonicis, & aliis Clericis specialiter constructa, & deputata, alioquin Canonici, & Clerici sepeliendi erunt in sepulcro majorum. Ecclesia vero parochialis succedit tantum in defectum electionis sepulturæ sepulcri communis Canonicorum in ecclesia cathedrali, & sepulcri majorum, ita ut ecclesia parochialis sit ultima, juxta ordinem adductum per textum *in c.* Nos instituta 1. *de Sepulturis*, ut dicit Pignat. *tom.* 8. *consult.* 5. *num.* 4. Attamen Sac. Congregatio in *d. Tiburtina* nihil decrevit circa dubium: An non existentibus sepulcro proprio Canonicorum in cathedrali, vel sepulcro suorum majorum, sint Canonici sepeliendi in cathedrali, vel in parochiali; ibi in respons. ad secundum, *iis vero non existentibus, an cadaver Canonici sit sepeliendum in ecclesia cathedrali, vel parochiali,*
14 *in alia Congregatione videndum.* Pro sepultura Canonicorum cathedralium debetur quarta funeralis parocho domicilii, non vero Parocho cathedralis, neque Parocho parochiæ, ubi adest sepultura suorum majorum. Sacr. Congreg. Concil. *in dict. Tiburtina in resp. ad* 3. Quæ decisio, ut ab omnibus præ oculis haberi possit, ponitur hic cum suis propositis dubiis per extensum.

Primo. *An Canonicus ecclesiæ cathedralis carentis canonica, sive ædibus canonicalibus, habens domicilium, & actu habitans intra fines alterius parochiæ, dicatur parochianus ecclesiæ cathedralis, ita ut in infirmitate teneatur recipere sacramenta à Parocho ecclesiæ cathedralis, vel potius à Parocho domicilii?*

Secundo. *An idem Canonicus decedens, non electa sibi sepultura, debeat sepeliri in ecclesia cathedrali, tamquam sua parochia, vel in parochia domicilii, vel potius in sepulcro suorum majorum?*

Tertio. *An pro sepultura Canonici, ut supra defuncti, debeatur quarta funeralis Parocho domicilii, aut Parocho cathedralis, vel Parocho parochiæ suorum majorum?*

Sac. Congr. Concil. *in Tiburtin.* 12. *Maji* 1685. *censuit.*

Ad primum. *Teneri recipere.*

Ad secundum. *In cathedrali, si in ea adsit sepulcrum proprium Canonicorum; sin minus, in sepulcro majorum: iis vero non existentibus, an cadaver Canonici sit sepeliendum in ecclesia cathedrali, vel in parochiali, in alia Congregatione videndum.*

Ad tertium, *Deberi Parocho domicilii.*

Et sic etiam decrevit Sacr. Congregat. Concil. *in Narnien. Jurium parochialium* 26. *Septembr.* 1699. *ad* 2. 3. & 5. *dubia lib.* 49. *Decret. fol.* 253. teste dict. Ursaya *Instit. crimin. lib.* 3. *titul.* 8. *num.* 15. & 16.

Si intervenerit funeribus capitulum ecclesiæ cathedralis, in hoc casu curatus, & sacrista illius cathedralis, licèt sint amovibiles, debent præcedere Parocho defuncti. Sacr. Congreg. Rit. 22. *Martii* 1631. apud Barbosam *de potest. Parochi part.* 3. *cap.* 27. *n.* 78. (Aliquid ad rem vide *verb.* Cadaver, & Sepultura.)

☞ Tametsi Sacr. Congregatio Concilii interpres in 15
allegata ab auctore *Tiburtina* 12. *Maji* 1585. in responsione *ad* 1. *dubium* fuerit in sensu, quod Canonicus domicilium habens in aliena parochia non à Parocho cathedralis, sed à Parocho domicilii sacramenta in ultima
infirmitate recipere teneatur; contrarium videtur rescripsisse *in Derthonen. Jurium parochialium* 3. *Dec.* 1718.
In hac enim causa hoc inter alia dubia proposito: "An 16
"Canonicus ecclesiæ collegiatæ habitans in domo sita "intra fines alterius parochiæ in ultima infirmitate te-"neatur recipere sacramenta ab ecclesia collegiata, vel "potius à Parocho domicilii? *rescriptum fuit*: Affirma-"tive quoad primam partem, negative quoad secundam."

Verum est, quod denuo hac ipsa causa proposita 17
die 7. *Decembris* 1720. responsum fuit: *Examinandos esse testes formiter.* At ex responso hoc quisque facili negotio intelligere potest, Sacram Congregationem Concilii interpretem veram in puncto juris existimasse resolutionem captam *die* 3. *Decembris* 1718. quod Canonicus ubicumque habitans sacramenta in ultima infirmitate recipere teneatur à sua ecclesia, solumque autumasse, locum esse posse limitationi dictæ propositionis ex contraria consuetudine; ideoque demandavit examinandos esse testes formiter; aliàs enim sine ullo testium examine recessisset *à decisis.*

Hic igitur fuit ultimus sensus Sac. Congregationis 18
Concilii interpretis in hac controversia. At Sacra Congregatio Rituum novissime censuit, Canonicum in aliena parochia habitantem, non à Parocho cathedralis, sed à Parocho domicilii teneri in ultima infirmitate recipere sacramenta, ut patet ex responsione data in *S. Severini Præminentiarum* 13. *Martii* 1756. *ad* 7. *dubium*: & *in decisis* præstitit in nova propositione causæ habita de mense Decembris ejusdem anni 1756. licèt allegata fuerit d. resolutio Sac. Congregationis Concilii interpretis *in d. Derthonen.*

Illud non est hic prætereundum, quod eadem Sacr. 19
Congregatio Rituum in responsione *ad dub.* 11. censuit, Canonicos, etiam habentes domicilium in aliena parochia, sepeliendos esse in ecclesia cathedrali, solutis tamen juribus parochialibus Parocho domicilii. Et, quod summo-
pere notandum est, in casu illo non constabat, quod in 20
ecclesia cathedrali aderat sepulcrum pro Canonicis. Vide quoque conformes decisiones Rotæ *in Romana juris tumulandi* 20. *Februarii* 1702. §. Nonnulla, & §. Prædicta, & *in confirmatoria* 5. *Maji* 1703. §. Præcedenti *cor. clar. mem. Priolo in Gerunden. juris sepeliendi* 8. *Martii* 1735. §. Quantum *cor. clar. mem. Cincio*, & *Barchinon. Jurium parochialium* 2. *Decemb.* 1735. §. Demum *coram Eminentiss. Rezzonic.*

At si jus sepeliendi Canonicos ubicumque domici-
lium habentes inde favore ecclesiæ cathedralis oritur, 21
quod Canonici perpetuo manent ejus parochiani, & sacramenta omnia ab ipsa recipiant, ut disserunt Reiffenstuel *in jus canon. lib.* 3. *tit.* 28. *n.* 24. Schmalzgrueb. *jur. eccles. univers. lib.* 3. *part.* 3. *tit.* 28. §. 5. *n.* 47. Luovrex *dissert. canon.* 23. *num.* 17. Amostaz. *de causis*
piis lib. 6. *c.* 2. *n.* 50. Non videtur congruere, quod sa- 22
cramenta recipere ii in ultima infirmitate debeant à Parocho domicilii. ☞

AR-

ARTICULUS IX.

De variis concernentibus Canonicum Theologum, Pœnitentiarium, Protonotarium, & Jubilatum.

SUMMARIUM.

1 *Canonicus Theologus ubi deputandus, & quæ præbenda ei assignanda.*
2 *Canonici Theologi deputatio non fit in ecclesiis cathedralibus Regularibus, ubi præbendæ non sunt distinctæ, nec ecclesiæ numeratæ.*
3 *Canonico Theologo in vim unionis factæ ab Episcopo de præbenda vacatura, non competit Jus adversus Canonicatum vacatum per resignationem.*
4 *Præbenda erecta, & deputata pro Theologo à sequenti Canonico optari non potest.*
5 *Præbenda theologalis, sicut non potest ab aliquo Canonico optari, cum detur per electionem prævio examine, ita Theologus non est admittendus ad Jus optandi.*
6 *Non enim obtinens præbendam theologalem potest illam dimittere, & aliam optare ad instar aliorum Canonicorum.*
7 *Qui obtinet theologalem præbendam, an possit optare: quæ præbenda comprehendatur sub nomine primo vacaturæ: ad quem pertineat electio, cui est conferenda, & quæ obligationes eidem annexæ,* ad n. 32.
33 *Lectioni sacræ scripturæ interesse qui teneantur, concionibus, atque earium conferentiæ,* ad n. 40.
41 *Quando debentur vel non Canonico Theologo quotidianæ distributiones, si legerit,* ad n. 44.
45 *An debeat Pœnitentiarius Canonicus institui; quæ ejus qualitates; ad quem talis spectet electio: quod beneficium ad præbendam pœnitentialem erigendum: qualis præbendæ est prius erigenda, theologalis, seu pœnitentiaria,* ad n. 63.
64 *Optari an possit: quæ facultas, eo ipso quod sit institutus Pœnitentiarius, eidem conceditur: quibus temporibus teneatur residere, atque etiam in loco ad audiendas confessiones destinato; quando in choro præsens censetur,* ad n. 82.
83 *Quæ præcedentia respectu aliorum Canonicorum ei competat: non potest esse Episcopi Vicarius: an possit in confessarium monialium admisi,* ad n. 86.
87 *Quoad Canonicum Theologum, & Pœnitentiarium refertur ad literam constitutio, quæ est attendenda: quo modo sunt eligendi: quo habitu uti poterit Apostolicus Protonotarius Canonicus in actibus publicis sub ista qualitate competentibus,* ad n. 95.
96 *Quibus indumentis nihilominus utuntur: quæ præcedentia habitu Protonotarii utenti: qua de causa indultum jubilationis sit concedendum; hoc equidem concesso quarum distributionum particeps erit cui est indultum elargitum,* ad n. 109.
110 *Per turnum non tenentur Canonici jubilati missam conventualem celebrare: nec Episcopus non potest decernere, quod eisdem non debeantur distributiones, interessentibus accrescentes ob absentiam, vel vacationem aliorum,* ad n. 111.
112 *Novæ addition. ex aliena manu,* ad n. 126.

Canonicus Theologus debet deputari in omnibus eccle- 1
siis metropolitanis, vel cathedralibus, si civitas sit insig-
nis, vel populosa, ac etiam in collegiatis existentibus in 11
aliquo insigni oppido, etiam nullius diœcesis, si ibi Cle-
rus numerosus fuerit; & ubi nulla præbenda, aut præs-
timonium, seu stipendium hujusmodi deputatum reperi-
tur, præbenda quomodocumque, præterquam ex causa
resignationis, primo vacatura, cui aliud onus incompa-
tibile injunctum non sit, ad eum usum ipso facto perpe-
tuo constituta, & deputata intelligitur. ☉ 1 Sic expresse
Conc. Trident. *sess.* 5. *de reform. cap.* 1. Hujus Canoni- 2
ci Theologi deputatio non fit in ecclesiis cathedralibus
regularibus, ubi præbendæ non sunt distinctæ, nec eccle-
siæ numeratæ, ut est cathedralis Pampilonensis, sed co-
gendi sunt Monachi, ut provideant de Lectore idoneo
theologiæ, qui publice legat non solum ipsis Monachis,
sed aliis audire volentibus. Sac. Congr. Conc. *in Pam-*
pilonen. 9. *Sept.* 1573. Canonico Theologo in vim unio- 3
nis factæ ab Episcopo de præbenda vacatura non compe-
tit Jus adversus Canonicatum vacatum per resignatio-
nem. Sac. Congreg. Conc. *in Metropolitana* 20. *Augus-*
ti 1627. Præbenda erecta, & deputata pro Theologo à 4
sequenti Canonico optari non potest. Sic decisum fuisse
à Sac. Congr. referunt Gonzal. *ad Regul.* 8. *Cancellar.*
Gloss. 34. *num.* 80. Monet. *de option. cap.* 3. *q.* 6. *n.* 129.
Garzias *in addit. ad part.* 5. *cap.* 4. *num.* 152. Præbenda
theologalis, sicut non potest ab aliquo Canonico optari, 5
cum debeatur per electionem prævio examine, ita Theo-
logus non est admittendus ad jus optandi. Sac. Congr.
Conc. 12. *Febr.* 1602. Non enim obtinens præbendam 6
theologalem potest illam dimittere, & aliam optare ad
instar aliorum Canonicorum. ☉ 2 Sac. Congr. Conc. 7.
Jun. 1601. Canonicus tamen Theologus, qui resignavit 7
in manibus Ordinarii præbendam theologalem, potest ob-
tinere mediante optione pinguiorem præbendam cum re-
tentione sui stalli in choro. Sac. Congr. Rit. *in Veron.* 2.
Sept. 1597. Canonicus Theologus stante consuetudine in 8
ec-

☉ 1 Notatur ergo, aliqueis etiam retrò temporibus, priusquam inceperit Sacrosancti Concilii Tridentini celebratio, esse in hac peninsula Bullas Apostolicas obtentas ad duos erigendos cononicatus: unum ad sacræ theologiæ professorem: alium ad juris peritum, qui *Magistralis* ille, *Doctoralis* iste vocatur. (1)

Americanis in ditionibus præter prædictorum observantiam cum obligationibus eisdem, quæ hujus regni inhærent, est præventum, duos alios iri creatum, ut veluti Sanctum Concilium determinat, suum munus adimpleant. (2)

☉ 2 In Hispania nostra citata doctrina locum habere non potest, cum hodie nulli, prout in communi, jus optandi concedatur, utpote, mense vacationis attento, providebit, vel collationem efficiet, qui sit competens; (3) neque electio personæ, dum quælibet ex dictis præbendis, vacaverit, ad Ordinarium pertinebit: nam omni territorio Regi Catholico subjecto regulariter præbendæ vulgo *de Officio*, Doctoralis videlicet, Magistralis, Lectoralis, &

(1) *L.* 24. *tit.* 3. *lib.* 1. *ann.* 1539. Por quanto por Bulas de los Sumos Pontifices los Cabildos de las Iglesias Catedrales y Colegiales de estos nuestros reynos tienen derecho de elegir dos Canongias, la una para un Teólogo, y la otra para un Letrado jurista ::: *L.* 25. *ejusd. ann.* 1543. *Ibi*: Ni en lo que toca á las Canongias Doctorales, y Magistrales de las Iglesias Catedrales de estos reynos.

(2) *L.* 6. *tit.* 6. *lib.* 1. *Ind.* Mandamos, que donde cómodamente se pudiere hacer, se presenten en cada Iglesia un Jurista graduado en estudio general para un Canonicato Doctoral, y otro Letrado Teólogo, graduado tambien en estudio general para otro Canonicato Magistral, que tenga el pulpito, con la obligacion, que en las Iglesias de estos reynos tienen los Canónigos Doctorales y Magistrales, y otro Letrado Teólogo aprobado por estudio general para leer la leccion de sagrada escritura, y otro Letrado Jurista ó Teólogo para el Canonicato de Penitenciaria, conforme á lo establecido por los decretos del Sacro Concilio Tridentino, los quales dichos quatro Canónigos sean del número de la ereccion de la iglesia.

(3) Vide *verb.* Abbas.

BIBLIOTECA CENTRAL UANL

ecclesia cathedrali, ut per quemlibet Canonicum habentem præbendam canonicatui annexam, obtineatur una ex dignitatibus in eadem ecclesia; quæ nullum habet onus, seu emolumentum, sed solum sedet supra Canonicos, & illos in processionibus præcedit, potest dictam dignitatem obtinere. Sac. Congr. Conc. 18. *Nov.* 1620.

9 Deputatio præbendæ primo vacaturæ in theologalem, non comprehendit eam, quæ vigore statuti à sequenti Canonico opratur, sed illa præbenda, quam dimiserit Canonicus, qui novissime optat, huic muneri & affecta remanet. Sacr. Congr. Conc. *in Lunen. Sarzanen.* 6. *Julii* 1591. Electio personæ ad hujusmodi præbendam theologalem vacantem in mense Ordinario, pertinet ad solum Episcopum, collatio vero ad illos, ad quos antea spectabat. Sic decisum fuisse à Sacr. Cong. Conc. referunt Garzias *in addit. ad part.* 5. *cap.* 4. *num.* 162. & Gonzal.

11 *ad Regul.* 8. *Cancellar. gloss.* 9. *num.* 87. Si vero talis præbenda theologalis vacaverit in mense Apostolico, vel aliàs esset reservata, seu affecta, tunc electio personæ, & collatio spectabit ad Papam. Sic tenent Garzias *cit. cap.* 6. *num.* 164. Gonzal. *loc. cit.* Barbos. *de Canon. cap.* 27. *num.* 13. Sacr. Congr. Conc. *in Parmen.* 7. *Octobr.* 1576. Electio personæ, cui conferendus est canonicatus habens annexum onus lectionis sacræ theologiæ ex

12 præscripto Concilii, pertinet ad Episcopum, collatio vero eidem personæ facienda est ab eis, ad quos ante Concilium pertinebat, quamvis regulariter in ea ecclesia electio sola canonicorum pertineat ad capitulum, & confirmatio, seu institutio ad Episcopum. Sac. Congreg. Conc.

13 *in Aretina* 13. *Junii* 1627. Præbendæ theologalis collatio erectæ post Concilium spectat ad eum, ad quem ante Concilium spectabat, etiam in casu, quo ante Concilium electio spectabat ad capitulum, & institutio ad Episcopum. Sac. Congr. Concil. *in Toletana* 24. *Sept.* 1592.

14 Hodie electio Theologi (sicuti etiam Pœnitentiarii, de quo infra *num.* 45.) debet fieri per concursum ex noviss. constitutione Benedicti XIII. *incip.* Pastoralis officii, quæ per extensum adducitur infra *num.* 88.

15 Canonicus Theologus quadraginta saltem quotannis lectiones publice in ecclesia habere tenetur per seipsum, vel per alios idoneos. Benedictus XIII. in Concilio Romano *tit.* 1. *cap.* 7.* Et satisfacit muneri suo, sive legat sacram scripturam, sive theologiam scholasticam, ut sæpius resolvit Sac. Congreg. non tamen si legat theologiam moralem, Bened. XIV. *Instit. eccles.* 57. §. 6. 7.*

16 Theologalis præbenda debetur Doctori in Jure Canonico, non attenta clausula assumendi infra annum gradum magisterii in sacra theologia. Sacra Congr. Concil. *in*

17 *dub. Præbendæ theologalis* 6. *Junii* 1723. Canonicus Theologus potest compelli ut per se, & non per substitutum muneri suo satisfaciat, nisi adesset legitima absentiæ causa. Sac. Congreg. Conc. apud Rotam *part.* 3.

18 *recent. dec.* 117. *num.* 1. Immò tenetur per seipsum, vel per alium substitutum, si diuturnum adsit impedimentum, ad lectionem sacræ scripturæ, licèt sit senio confectus, aut Jubilatus à servitio ecclesiæ; & quamvis nulla reperiatur facta assignatio aliorum reddituum præter fructus, & distributiones theologalis præbendæ. Sacra Congregat. Conc. *in Anagnina Lectura* 30. *Julii* 1701.

19 Si tamen Canonicus Theologus sit infirmus infirmitate sanabili, non potest ab Episcopo compelli ad substituendum alium, & eo casu, quo aliùs substituendus sit, puta in casu absentiæ, sine legitima causa, electio substituti pertinet ad Episcopum; Sac. Cong. Conc. *in Asten.* 30.

20 *Maji* 1620. & *in Cæsaraugustana* 1632. sumptibus Canonici Theologi munus suum non adimplentis. Ea-

21 dem Sac. Congr. *in Placentina* 29. *Martii* 1687. Et dato quod Canonicus Theologus nollit ullo modo legere, potest Episcopus illum cogere comminationibus pœnarum, sequestrationibus fructuum, & perseverante contumacia, etiam ad privationem devenire. Sac. Congreg. Conc. *in Majoricensi*, ut refert Aldan. *in Compendio canon. resolut. lib.* 1. *tit.* 3. *num.* 5. Et ubi Episcopus 22

procedat contra eum ad privationem, non tenetur servare temporum intervalla, quæ præscribuntur *in cap.* 12. *sess.* 24. Eadem Sac. Congr. 15. *Nov.* 1621. *lib.* 13. *Decr. fol.* 85. Cum præbenda theologalis vacat, dari debet in commendam Canonico idoneo ejusdem capituli, 23

donec titularis provideatur; aliàs poterit Episcopus applicare fructus alicui personæ extra capitulum, quæ suppleat munus legendi. Sacr. Congr. Conc. *in Camerin.* 8. *Febr.* 1594. Et hæc persona extra capitulum debet, si reperiatur idonea, eligi ex Clericis secularibus. Sac. Cong. 24

Episc. *in Urbinaten.* 5. *Octob.* 1573. Si vero Clericus secularis idoneus non reperiatur pro dicta præbenda theologali, & pro ejus officio exequendo, collatio illius suspendenda est, donec inveniatur. Theologus secularis, cui 25

fieri possit, & interim nullus est deputandus custos, aut curator fructuum ipsius præbendæ, sed illi omnes tradendi sunt superiori alicujus Ordinis, qui curet, ut aliquis Theologus ex suis Regularibus publice in cathedrali ecclesia doceat sacram scripturam, prout mandatur decreto Conc. *sess.* 5. *de ref. cap.* 1. atque ei in primis necessaria subministret de dictis fructibus, & quod reliquum fuerit, in usum monasterii convertat. Sic resolutum fuisse à S. Pio V. & Greg. XIII. referunt Aldan. *in compendio canon. resol. lib.* 1. *tit.* 3. *num.* 2. Zerola *in praxi Episc. lib.* 1. *verb.* Præbenda theologalis. Barbos. *in Trid. sess.* 25. *de ref. cap.* 1. *n.* 13. & Pignatell. *tom.* 3. *consul.* 62. *n.* 14. ubi dicit, sic etiam fuisse decisum à Sac. Congr. Episc. *in Torton.* 2. *Aug.* 1581. *in Camarinen.* 26. *Jan.* 1594. & *in Beneventana* 27. *Octob.* 1595.

Canonicus Theologus gaudet vacatione à lectionesacræ scripturæ in diebus, & temporibus, quibus gaudent 26

Doctores Universitatum, scilicet à festo S. Thomæ Apostoli usque ad diem post Epiphaniam; à Dominica Septuagesimæ ad primam Dominicam Quadragesimæ; à Dominica Palmarum ad totam Octavam Paschatis; à festo S. Joannis Baptistæ ad diem 5. Novemb. Ita respondit Sac. Congr. Conc. *in Assisien.* 24. *Jan.* 1626. *lib.* 98. *pag.* 350. Tempus, locum, & materiam sacræ scripturæ, 27

super qua legendum sit, Sacra Congregatio Concilii remittit arbitrio Ordinarii *in Brixiensi* 4. *April.* 1596. & etiam Sacra Congreg. Episc. 11. *Januarii* 1594. Unde 28

Episcopus potest statuere ut lectiones à Canonico Theologo non in cathedrali ecclesia, sed in palatio Episcopi habeantur, maxime si in cathedrali sit infrequens Canonici Theologi ibi legentis auditorium, ut in simili casu censuit Sac. Congr. Concil. *in Fossanen. lectionis* 11. *Mart.* 1662. Et quod Episcopus possit præscribere materiam explicandam à Theologo, censuit expresse Sacr. 29

Congreg. Concil. *in Urbinaten.* 15. *Martii* 1663. & *in Ripana* 12. *Januarii* 1692. Satisfit tamen Concilio, si à 30

Canonico Theologo theologia scholastica legatur. Eadem Sac. Congr. Concil. 5. *Aprilis* 1576. Non potest autem 31

Canonicus Theologus se eximere ab explanatione scripturæ, prætextu quod non habeat auditores. Eadem Sacr. Congr. Concil. *in Fundana* 15. *Octobris* 1618. Non te- 32

netur tamen Canonicus Theologus legere, si ejus antecessores numquam legerint, ex quo non adesset necessitas. Sac. Congr. Episc. 8. *Maji* 1637. *in Bononiensi*, ubi declaravit, Canonicum Sancti Petronii Bononiensis non teneri legere, quod nulla ejus lectionis adesset necessitas, & quod ejus antecessores numquam legerint, ut refert

Pignatell. *tom.* 3. *consult.* 62. *num.* 38. Ad lectionem sa- 33

cræ scripturæ in cathedrali teneri accedere Canonicos, & ceteros Presbyteros ipsius ecclesiæ cathedralis, & posse compelli ab Episcopo, decrevit Sac. Congr. Concil. 11. *Au-*

& Pœnitentiaria per concursum conferuntur, & conferri est præceptum; (1) solum discrimen advertitur, quod, si regii fuerint patronatus Cathedrales ecclesiæ, ubi tales præbendæ inveniuntur, trium per capitulum fit propositio, seu aliis ex oppositoribus, eligit, aut nominat. (2)

(1) *L.* 11. *tit.* 6. *lib.* 1. *conv.* 2. Que las prebendas de oficio que anualmente se proveen por oposicion y concurso se confieran, y expidan en lo venidero en el propio modo, y con las mismas circunstancias que se han practicado hasta aqui, sin innovar en cosa alguna.

(2) Vid. *verb.* Beneficium *in princip.*

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.

Aug. 1618. ut refert Barb. *de Canon. c.* 27. *n.* 28. & *in Urbinaten.* 10. *Martii* 1663. & refert Pignat. *t.* 3. *cons.* 62.

n. 45. & jam sic decreverat etiam Sac. Cong. Episc. *in Fundana* 16. *Martii* 1593. ut refert, & tenet mordicus Monacell. *t.* 1. *tit.* 3. *formul.* 5. *n.* 8. 9. 10. & 11. & Pax Jordan. *Lucub. Canon. t.* 2. *lib.* 7. *tit.* 3. *n.* 48. ubi testatur, ita in sua ecclesia Jadrensi practicasse, & appellationem à suo decreto, & ordinatione interpositam, fuisse

rejectam. Et de facto Canonici, si in Quadragesima non intersint concioni in cathedrali, vel in sua respectiva collegiata, privari possunt distributionibus illius diei. Sacr. Congr. Episc. *in Comensi* 19. *Maji* 1580. & *in Castell.* 10. *Aug.* 1602. Unde Sac. Cong. Conc. *die* 2. *Jun.* 1593. approbavit præceptum Archiepiscopi Tarentini, quod Canonici non interessentes concioni punirentur solita punctatura.

Ad interessendum autem lectioni, seu conferentiæ casuum conscientiæ possunt solum compelli Canonici, aliique Presbyteri, qui sunt confessarii; ceteri vero Canonici, & Presbyteri, qui non sunt Confessarii, possunt solum hortari, ut pluries declaravit Sac. Cong. Conc. & novissime *in civitatis Plebis*, 15. *Martii* 1692. in qua collatis decretis, quæ adinvicem videbantur pugnare, ad dubium propositum; "An Episcopus posset compellere Canonicos confessarios, ceterosque Presbyteros cathedralis "sub pœna pecuniaria, ut accederent ad Congregationem "casuum conscientiæ; responsum fuit, posse compellere "omnes Sacerdotes seculares confessarios, etiamsi Canonici sint, ceteros autem hortari;" & sic fuit etiam decisum à Congregatione particulari deputata: *in Vigilien. Synodi* 30. *Maji* 1696. *in responsione ad* 35. *decretum*, & iterum in Congr. Generali 18. *Julii ejusdem anni* 1696. & prius in alia *S. Angeli Biscuciarum* 15. *April.* 1696.

Regulares vero, nisi sint Parochi, nullatenus cogi possunt ad interessendum lectioni, seu conferentiæ casuum conscientiæ. Sac. Congr. Concil. *in Forosempronien.* 3. *Sept.* 1630. Eadem Sac. Cong. Concil. *in Urbinaten.* 10. *Martii* 1663. & expresse Sacr. Cong. *super statum Regularium* decrevit, ut sequitur: "Cum Conventus suppressi, & postea restituti, in quibus non degunt in fa"miliam duodecim Religiosi, sint vigore decreti, *ut pa"vis* fel. recordationis Innocentii X. subjecti visitationi, "correctioni, & omnimodæ Jurisdictioni Ordinariorum "locorum, contigit dubitari: An Religiosi Confessores, "& non Parochi in hujusmodi conventibus degentes, compelli possint ab eisdem Ordinariis, ut accedant ad con"ferentiam casuum conscientiæ? Proposito hoc dubio in "Sac. Congr. super statu Regularium habita in palatio "Vaticano die 15. *Januarii* 1682. Eminentissimi Patres "censuerunt, Ordinarios locorum posse quidem hortari, "non autem compellere prædictos Religiosos Confessores "non Parochos ad accedendum ad conferentiam casuum "conscientiæ. Cæsar. Card. Fachenetus... B. Panciati-

"cus Secretarius" Immo neque possunt cogi ad interessendum lectioni sacræ scripturæ Regulares illi, in quorum monasteriis talis lectio minime habetur, ut expresse censuit Sac. Cong. Conc. *in Forsanen. Lectionis* 11. *Martii* 1662. *ubi fuerunt proposita dubia tenoris ut sequitur*. Primo: "An Episcopus statuere possit, ut lectiones "à Canonico Theologo non in cathedrali ecclesia, sed in "palatio Episcopi habeantur?" Secundo: "An ipse cogere possit Regulares, in quorum monasteriis lectio sacræ scripturæ minime habetur, ut lectionibus per Cano"nicum Theologum habendis intersint?" Sac. Congreg. Conc. &c. censuit; Ad primum in casu, de quo agitur,

Affirmative. Ad secundum. *Negative*. Regulares tamen, qui exercent Curam Animarum, tenentur intervenire conferentiis casuum conscientiæ, & ad omnia alia, ad quæ tenentur curati seculares. Sac. Congr. Episc. *in Vigevanens.* 7. *Januarii* 1608. *in Lucensi* 4. *Februarii* 1602. *in Senogalliens.* 26. *Aug.* 1616. & 13. *Sept.* 1641. *ac* 22. *ejusdem* 1645. & 8. *Octob.* 1649. & 8. *Jan.* 1650. Ad quæ cogi possunt ab Episcopo; eadem Sac. Congreg. *in Paduana* 13. *Februarii* 1602. Etiamsi sint ad nutum amovibiles; & sic etiamsi Sac. Congr. Conc. *in Carriens.* 5. *April.* 1631. Et ideo si renuerint, potest Episcopus procedere contra ipsos Regulares Parochos, non autem contra eorum superiores. Eadem Sac. Cong. Conc. *in Segob.* 1. *Ap.* 1656. Non tamen iidem Parochi Regulares cogi possunt ad assistendum divinis in cathedrali, nequidem in festo S. Patroni; eadem Sac. Congr. 1. *Decemb.* 1626.

Canonico Theologo die, qua legit, licèt choro non intersit, debentur distributiones non solum pro illis horis, quibus legit, ut si marie legat pro horis matutinis, & missa solemni; sed etiam pro tota die. Sac. Cong. Conc. *in Oriolen.* 5. *Augusti* 1616. & *in Fattensi* 3. *Augusti* 1624. Immo non solum tribuendæ sunt illi distributiones quotidianæ omnium horarum illius diei, qua legerit, sed etiam emolumenta quæcunque personaliter interessentibus dari solita, etiamsi choro non intersit; Sac. Congreg. Concil. *in Oriolensi* 12. *Augusti* 1628. Quamvis tamen tota die, qua legit, habeatur pro præsente in choro, etiam quoad distributiones, juxta supradicta; non censetur tamen præsens Matutino, quod dicitur pro die sequenti in vespere præcedente secundum consuetudinem, vel privilegium aliquarum ecclesiarum. Sic decisum fuisse à Sac. Congr. Conc. referunt Garzias *de ben. part.* 3. *cap.* 2. *num.* 118. Gallet. *in Margarita casuum conscientiæ*, *verb.* Canonicus *pag.* 29. Nald. *verb.* Distributiones *num.* 9. Barbos. *de Offic. & potest. Episcop. part.* 3. *alleg.* 66. *num.* 9. & *de Canon. cap.* 27. *num.* 34. & *in* Concil. Trident. *sess.* 5. *de Ref. cap.* 1. *n.* 35. & *Apostolic. decis. verb.* Canonicus Theologus *num.* 12. Nota * Ex præbenda theologali segreganda est tertia pars, ex cujus redditibus, data proportione, solvenda est sua portio Sacristiæ metropolitanæ, respondens diebus, quibus Canonicus deesset muneri suo. Ita cit. *Instit. eccl.* 57. §. 7.* Canonicus Theologus debet sedere in loco sui canonicatus; non enim illi competit præcedentia super alios Canonicos, non obstante contraria consuetudine; quia non est dignitas, sed sedere, & incedere debet secundum suam antianitatem. Sac. Congreg. Conc. *in Senensi* 16. *Aprilis* 1695. & *in Marana* 11. *Aprilis* 1697.

Pœnitentiarius Canonicus in omnibus ecclesiis cathedralibus, ubi id commode fieri potest, est instituendus. Conc. Trid. *sess.* 24. *cap.* 8. *ibi*: "In omnibus etiam cathedralibus ecclesiis, ubi id commode fieri poterit, Pœ"nitentiarius aliquis cum unione præbendæ proxime va"caturæ ab Episcopo instituatur. Canonicus Pœnitentia"rius deputari debet, qui sit magister, aut doctor, seu "licentiatus in sacra theologia, vel jure Canonico." Trid. *loc. cit.* ibi: *Qui magister sit, vel doctor, aut licentiatus in theologia, vel Jure Canonico.* Immo non sufficit, quod sit doctor nomine, sed debet esse doctor re, & si constet, deputatum esse valde ignarum, licèt ipse sit doctor, est deputandus alius; vacante enim officio Pœnitentiariæ cathedralis ecclesiæ Capuanæ, Eminentissimus Cardin. Bellatminus Archiepiscopus petiit à Sacr. Congr. Conc. an esset conferendum N. qui licèt doctor fuisset, tamen attestabatur, esse valde ignarum? Et Sac. Congreg. *die* 20. *Martii* 1623. censuit, hujusmodi N. haberi, ac si non esset doctor, & ideo de alio providendum; sic ex Barbos. *de Canon. & dignitatib. c.* 26. *n.* 9. refert Corrad. *in praxi benefic. lib.* 2. *cap.* 4. *num.* 120. *ubi num. præc. ait ex* Felin. *in cap.* Si quando *num.* 7. *de rescripi.* quod ecclesia indiget viris literatis, non asinis ferratis. Quando autem doctores, & licentiati in Jure Canonico, vel Theologia apti non inveniuntur, non est necesse, pro validitate collationis hujus præbendæ, quod provisus sit doctor, vel theologus; sed sufficit, quod in loco sit aptior. *Colligitur ex* Trid. *loc. citat.* ibi: *Seu aliàs, qui aptior pro loci qualitate reperiatur*, & tenet Garzias *de benef. part.* 7. *cap.* 4. *num.* 32. Barbos. *supra* Concil. *d. cap.* 8. *num.* 16. Monacell. *tom.* 1. *tit.* 2. *formul.* 6. *num.* 2. Et Corrad. *loc. cit. num.* 121. refert, Sac. Congr. Concil. *in Elvoren. Pœnitent.* 12. *Martii* 1623. decrevisse, quod potest præbenda Pœnitentiariæ resignari ad favorem illius, qui non sit doctor, neque licentiatus, sed attestationibus Ordinarii, Capituli, & Academiæ asseritur doctor, & habilis, quia sufficienter constat de idoneitate ad effectum, ut Papa provideat, & *num.* 122. *prosequitur* dicens, quod licèt vulgo dicamus, non omnem doctorem doctum esse; attamen bene è converso, omnem doctum esse doctorem, multi enim sunt doctores nomine, pauci vero opere; quare doc-

doctoratus dignitas hodie in Italia quasi contemptibilis est, quandoquidem ad illam fere omnes promoveri curant, ex Lotter. *de re benef. in appar. n.* 128. *cum plurib. seqq.*
50 Canonicus Pœnitentiarius debet esse in ætate quadraginta annor. Conc. Trid. *loc. cit.* ibi: *Et annorum quadraginta*, & hujusmodi quadraginta annos debere esse completos, tenuit Garzias *part.* 7. *cap.* 4. *n.* 35. Novar. *conc.* 17. *n.* 2. Barbosa *in Concil. loc. cit. n.* 19. *& de Canonic. c.* 26. *n.* 10. *& dict. alleg.* 55. *n.* 9. contra Azorium
51 existimantem sufficere esse inceptos. Defectus tamen ætatis quadraginta annorum in Canonico Pœnitentiario non obstat, ubi aliàs aptior pro loci qualitate reperiri non potest, & sufficit, quod non reperiatur in civitate, aut in diœcesi persona apta cum dictis qualitatibus; nec enim est quærenda extra diœcesim; *arg. c.* Nullus 13. *dist.* 61. *& cap.* Sacrorum 34. *dist.* 63. & ita tenent Salazar de Mendoza *in libello de institutione Canonicatus Pœnitentiariæ in Ecclesia Toletana* §. 3. Squilant. *de priv. clericorum cap.* 4. *num.* 70. Navar. *in ringul. Canonic. conclus.* 17. *n.* 4. Garzias *dict. c.* 4. *n.* 33. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. dict. alleg.* 55. *num.* 8. & Concil. *loc. cit. num.* 20. *& de Canonicis loc. cit.*

52 Canonici Pœnitentiarii institutio in cathedralibus tantum est facienda, ut colligitur ex Trident. *loc. cit.* ibi: *In omnibus cathedralibus ecclesiis*, & quod decretum Concilii intelligi debeat tantum de cathedralibus, & locum non habeat in aliis collegiatis, decisum fuisse à Sacr. Congr. Concil. referunt Sell. *in Selectis. Canon. cap.* 21. *num.* 3. & Garzias *de benefic. part.* 5. *cap.* 4.
53 *num.* 113. Pœnitentiarii institutio, & electio personæ ad solum Episcopum absque consensu Capituli spectat, cum hoc solius Episcopi arbitrio relinquatur; & sic decisum fuisse à Sac. Cong. Concil. referunt Garzias, *dict. c.* 4. *num.* 138. Aloys. Ricc. *in praxi for. eccles. resolut.* 477. *n.* 1. *in* 2. *edit.* Ugolin. *c.* 33. *n.* 2. Zerola *verb.* Pœnitentiarius §. 3. & tenuit Rota *in una Abulen. canonicatus Pœnitentiariæ* 17. *April.* 1589. *coram Mantica, & in Majoricen. canonicatus* 15. *Novemb.* 1593. *coram Cardinal.*
54 *Millino.* Electio personæ Pœnitentiarii ad solum Episcopum tunc pertinet, quando præbenda non vacat in mense apostolico, vel non adest alia reservatio, seu affectio, nam tunc ad Papam pertinet ratione reservationis. Gonzal. *ad regul.* 8. *cancellar. gloss.* 9. §. 2. *n.* 24. Salazar de Mendoza *in dict. libello* §. 2. & 3. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. dict. alleg.* 55. *n.* 13. & in Trid. *l. c. n.* 12. *& de Canon. n.* 4.

55 Pœnitentiaria vacans, Sede Episcopali vacante, non potest provideri à capitulo, quamvis collatio præbendarum sit communis Episcopi, & capituli, vel etiam solius capituli: sic decisum fuisse à Sac. Congreg. Concil. referunt Garzias *dict. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 145. Aloys.
56 Ricc. *dict. resolut.* 477. *num.* 4. Immo Pœnitentiariæ vacantis, Sede Episcopali vacante, electio, & collatio pertinet ad Papam, etiam seclusa reservatione, & non est reservanda futuro Episcopo; sic decisum fuisse Sacr. Congreg. Concil. *in una Januensi* refert Garzias *in addit.*
57 *ad dict. cap.* 4. *num.* 150. Capitulum non potest se intromittere in electione Pœnitentiarii, licèt ad ipsum collatio spectet, quamvis Episcopus sit absens; sed ipse Episcopus absens poterit, ubicumque fuerit, eligere Pœnitentiarium: non enim ad id est necessaria præsentia, seu existentia in diœcesi, nam etiam extra illam potest expediri, cum non sit contentiosæ, sed voluntariæ jurisdictionis, prout decisum fuisse *in una Burgen.* refert
58 Nicol. Garzias *in addit. ad dict. can.* 4. *num.* 143. Pœnitentiarii enim electio pertinet solum ad Episcopum, vel eo absente, ad suum Vicarium, cui Episcopus in specie delegaverit hanc facultatem. Sic etiam declaravit ea-
59 dem Sacr. Congreg. ut refer tGarzias *loc. mox cit.* Quamvis electio Pœnitentiarii quandocumque facienda spectet ad solum Episcopum, vel eo absente, ad suum Vicarium ad hoc specialiter delegatum, absque consensu capituli, collatio tamen præbendæ unitæ officio Pœnitentiarii ab illis fieri debet, ad quos antea spectabat. Sic decisum fuisse à Sac. Congr. Concil. referunt Garzias *dict. p.* 5. *cap.* 4. *num.* 238. Gonz. *ad regul.* 8. Conc. *gloss.* 9. §. 2. *n.* 84. Aloys. Ricc. *dict. resolut.* 476. *n.* 2.

Præbenda officio Pœnitentiarii unienda debet esse 60
integra, & Canonicalis. Sacr. Congreg. Concil. 31. *Maji* 1596. *& in Colimbrien.* 31. *Mart.* 1602. Portio enim, 61
quæ sit in ecclesia, in præbendam pœnitentialem erigi non potest, sed præbenda canonicalis; & si non essent præbendæ, sed fructus omnes in distributionibus quotidianis consisterent, tunc distributiones habebuntur pro præbenda. Sic decisum fuisse à Sacr. Congreg. Concil. refert Garzias *dict. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 127. Non po- 62
test Episcopus primam præbendam vacantem assignare pro Pœnitentiario, quamvis in loco videretur magis necessarius, sed prius debet erigi theologalis propter verba
Concil. *sess.* 5. *c.* 1. *de reform.* Si tamen in aliqua civi- 63
tate fuerit judicatum magis expediens, ut prius de Pœnitentiario, quàm de Theologo provideatur, habenda est confirmatio à Sede Apostolica, ad omnem difficultatem tollendam. Sacr. Congr. Concil. *in Civitatis Castel.* 17. *Novembr.* 1629. Canonicatus Pœnitentialis non potest
64 optari, nec Pœnitentiarius potest aliam præbendam optare, quia ad eam videtur electa industria personæ. Et ubi beneficium requirit certas qualitates, aut examen, si cui indulgetur, ut possit consequi aliam dignitatem, aut beneficium, illud non venit, quod examen, aut qualitates illas requirit, ut est textus optimus *in cap.* Licèt in tantum 4. *de translat. Episcop.* Unde à Sacr. Congr. Concil. *fuit expresse decisum die* 12. *Februar.* 1660. *Pœnitentiarii præbendam, etiam postquam est effectum sortita, non subjacere optioni. Et in una Vercellen.* 7.
Jun. 1601. etiam fuit decisum, quod non solum po- 65
test optari præbenda Pœnitentiarii, sed nec titulus, ac ordo illius. Potest tamen Pœnitentiaria resignari, sicut alia præbenda, etiam in favorem alterius, dummodo habeat qualitates requisitas; Sic tenet Salazar de Mendoza *in dict. libello* §. 5. Ceval. *commun. contra commun. q.* 894. ubi *num.* 489. subdit posse etiam super eam imponi pensionem. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. part.* 2. *al-*
leg. 55. *num.* 34. *& de Canon. cap.* 26. *num.* 23. Pœni- 66
tentialis præbendæ erectio non habet locum in ea, quæ vigore statuti à sequenti Canonico optatur, sed illa præbenda, quam dimiserit Canonicus, qui novissime optat, huic muneri affecta, & unita remanet. Sacr. Congr. Concil. *in Lunen. Sarzanen.* 6. *Jul.* 1692.

Pœnitentiarius eo ipso, quod est institutus, habet à 67
Jure, & Concilio facultatem audiendi confessiones, & jurisdictionem ad absolvendum à peccatis absque alia Ordinarii licentia, & est veluti Parochus totius diœcesis. Navar. *cons.* 20. *de pœnitent. in novis.* Lel. Zech. *de rep. eccl. cap.* 24. *de capitulo, & Canon. sub num.* 17. Salazar de Mendoza *in dict. libello* §. 5. Ugolin. *de offic. Episc. cap.* 33. *num.* 2. & 3. Aloys. Ricc. *dict. reso-*
lut. 477. *n.* 5. Barbosa *de offic. & potest. Episc. dict. al-*
legat. 55. *num.* 19. *& de Canonicis cap.* 26. *num.* 12. *&* *in* Concil. Trident. *sess.* 24. *cap.* 8. *num.* 21. Pœnten- 68
tiario quilibet potest peccata sua confiteri, & sic satisfacere præcepto, *cap.* Omnis utriusque sexus. *De pœnitent. & remission.* Sic decisum fuisse à Sacr. Congr. referunt Aloys. *loc. mox cit.* Garzias *dict. part.* 5. *cap.* 4.
num. 113. Barbosa *dict. alleg.* 55. *num.* 20. *& in* Trid. *loc. cit. num.* 22. *& de Canonicis loc. cit. num.* 13.
Pœnitentiarius institutus pro audiendis confessionibus 69
unius diœcesis, non potest audire in alia, etiam habentium Bullam, vel licentiam sui parochi. (Vid. *per tot. verb.* Bulla.) Barbos. *de offic. & potest. Episc. dict.*
alleg. 55. *num.* 21. Garzias *dict. part.* 5. *cap.* 8. *dub.* 4.
ubi dicit, sic decisum fuisse à Sacr. Congr. in casu si- 70
mili de parocho; scilicet, quod in aliena diœcesi sine illius Ordinarii approbatione eligi nequeat in confessarium ab habentibus privilegium vigore Jubilæi eligendi confessarium approbatum. Pœnitentiarius non potest delegare suam auctoritatem. Sacr. Congr. Episcop. & Regul. *in Reginen.* 2. *Octobr.* 1584. Non potest Pœnten- 71
tiarius absolvere à casibus, quos Episcopus sibi expresse reservavit, nisi ipsemet Episcopus talem specialem facultatem ei expresse concesserit. Sic decisum fuisse à Sacr. Congr. referunt Aloys. Ricc. *in praxi fori eccles. dec.* 751.
in 1. *edit. & resolut.* 692. *num.* 2. *in* 2. *edit.* & Garzias *dict. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 115. Nec potest casus 72
re-

reservatos sibi ab Episcopo commissos alteri subdelega re, nisi habuerit expressam ad hoc Episcopi facultatem, quia censetur electa industria personæ, y delegatus maxime ad nudum ministerium, subdelegare non potest, nisi hoc illi expresse demandetur, *c. ult.* §. Ceterum *de offic. deleg.* Ita Joan. Valer. *de differ. inter utrumque forum, verb.* Jurisdictio *differ.* 2. *n.* 3. Barbos. *de offic. & po-*
73 *test. Episc. dict. alleg.* 55. *n.* 24. *& de Canon. dict. c.* 28.
n. 17. Pœnitentiarius tenetur integras confessiones au-
74 dire, non autem solos casus reservatos; Sacr. Cong. Concil. teste Nicolao Garzia *dict. part.* 5. *c.* 4. *n.* 117. Confessiones parochianorum civitatis audire nullo modo recusare potest Pœnitentiarius; Sac. Congr. Rit. apud Ni-
75 col. Garziam *dict. part.* 5. *c.* 4. *n.* 118. Confessiones audire si renuerit Pœnitentiarius, poterit ab Episcopo pu-
76 niri. Sic decisum fuisse à Sacr. Cong. Conc. refert Garzias *dict. part.* 5. *c.* 4. *n.* 119. Immo Pœnitentiarius debet assistere, & residere de mane, etiam non vocatus, in sede confessionali ab Episcopo destinata diebus festis solemnioribus, videlicet, tempore *jejuniorum Quadragesimæ, Adventus, Quatuor temporum, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Corporis Christi, Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, Omnium Sanctorum, & Nativitatis Domini*, ut habetur decisum *in Segobien.* à Sacr. Cong. Concil. quam per extensum refert Crispin. *de visit. p.* 2. §. 24.
77 *n.* 2. *& cit.* Garzias *dict. part.* 5. *n.* 122. Non debet tamen Pœnitentiarius tenere in manu virgam, seu bachettam sicut in Urbe, præcipue in locis, ubi hoc non est in usu. Ita decisum *in una Abulen.* 21. *April.* 1737. referunt Garzias *d. part.* 5. *c.* 4. *n.* 117. Ugolin. *dict. c.* 33. *n.* 6. Barbosa *de offic. & potest. Episcop. dict. alleg.* 55. *n.* 29. Nec potest cogi ab Episcopo ad interessendum in sua sede pro audiendis confessionibus eo tempore, quo non adsunt pœnitentes, qui sua opera uti velint. Sac. Congreg. Episcop. 18. *Septemb.* 1637.

78 Pœnitentiarius non potest cogi ad majorem residentiam, quàm alii Canonici, qui per tres menses abesse possunt, dummodo tamen non absit tempore, quo frequentius pœnitentes accedunt, & diebus festis solemnioribus, veluti tempore *jejuniorum Quadragesimæ, Adventus, Quatuor temporum, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Corpus Christi, Assumptionis B. M. V. Nativitatis Domini, & Omnium Sanctorum.* Sac. Cong. Concil. testibus Garzia *d. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 122. Ugolin. *d. cap.* 33. *num.* 6. Salazar de Mendoza *in dict. libello* §. 7. quia in ipsis tenetur de mane residere in sede confessionali, etiam non vocatus, ut patet supra *n.* 76.
79 Pœnitentiarius pro præsente in choro est habendus, dum audit confessiones in ecclesia. Concil. Trident. *loc. cit.* ibi: "Qui dum confessiones in ecclesia audiet, inte-
"rim præsens in choro censeatur. Sive in confessionario,
"sive extra." Non tamen pro tempore, quo residet in confessionario, nec audit confessiones, aliis in choro divina celebrantibus; nec item si privatim officium dixerit, etiam ut opportunius confessiones audiat, censendus est præsens in choro; sic decisum fuisse à Sacr. Cong. Conc. referunt Moneta *de distributionibus quotidianis part.* 2. *quæst.* 11. *num.* 64. *& seq.* Ugolin. *dict. cap.* 33. *num.* 5. Garzias *dict. part.* 5. *cap.* 5. *num.* 124. *& seqq.* Barbosa *de offic. & potest. Episcop. dict. allegat.* 55. *num.* 30. *& de Canonicis dict. cap.* 26. *num.* 20. *& in* Trident.
loc. cit. num. 28. *& Apostolicar. decis. collect. v.* Cano-
81 nicus Pœnitentiarius *num.* 5. Pœnitentiarius, dum actualiter audit confessiones in ecclesia, non solum censetur præsens in choro ad lucrandas distributiones quotidianas, sed etiam eleemosynas ipsas, quæ distribuuntur pro associandis, & sepeliendis cadaveribus defunctorum, vel pro supplicationibus, quæ per Urbem aguntur. Sac. Congreg. Concil. *in Januen.* 4. *Septemb.* 1591. ut refert Garzias *dict. part.* 5. *cap.* 4. *num.* 125. & sequitur Barbosa *dict. alleg.* 55. *num.* 31. *& de Canonic. dict. cap.* 26.
num. 21. *& in* Trident. *loc. cit. num.* 29. *& Apostolicar. decis. loc. cit. num.* 6. & tenent Castropalao *in opere morali tract.* 7. *disp.* 3. *punct.* 3. §. 1. *num.* 2. Trullench. *in exposit. decalog. lib.* 1. *cap.* 8. *dub.* 12. §. 5. *num.* 1. *in fin.* Bonacina *de horis canonicis disput.* 2. *part.* 1.
punct. 3. §. 5. *num.* 4. & alii contra Monetam *dict.*

part. 11. *n.* 65. Pœnitentiarius non censendus est pro 82
præsente in choro, si extra ecclesiam confessiones audiat, etiam infirmorum. Sic Garzias *in add. ad d.*
part. 5. *c.* 4. *n.* 125. *in fin.* Barbos. *de offic. & potest.*
Episcop. dict. alleg. 55. *n.* 32. *& de Canonicis dict. c.* 26.
n. 22. *& in* Trid. *l. c. n.* 30. Canonicus Pœnitentiarius non 83
præcedit aliis Canonicis, non obstante contraria consuetudine, quia non est dignitas, sed sedere, & incedere debet secundum suam antianitatem. Sacr. Congreg. Concil.
in Senen. 16. *April.* 1695. *& in Murana* 11. *April.* 1696.
Pœnitentiarius approbatus, & in possessionem immissus 84
à Delegato Apostolico eo quod Vicarium, & tribunal Ordinarii suspectum haberet, potest audire confessiones absque alia licentia ipsius Ordinarii. Sacr. Congr. Episcop. 25. *Febr.* 1607. Pœnitentiarius non potest esse Vi- 85
carius generalis Episcopi, ne suspicionem ingerat, quod in administratione justitiæ utatur scientia confessionis, nisi tantæ apud omnes esset opinionis, ut excluderetur hujusmodi suspicio, Sacr. Congreg. Episcop. 15. *Ju-*
lii 1611. Canonicus Pœnitentiarius, quamvis regulariter 86
non sit admittendus in confessarium monialium propter difficultatem satisfaciendi utrique muneri; tamen cum potest utrique muneri satisfacere, Sacr. Congr. Concil.
in Jan. 11. *Septemb.* 1666. censuit in hoc casu non esse prohibendum. Pignatell. *tom.* 7. *consult.* 13.

Innuimus supra *n.* 14. electionem Theologi, & Pœ- 87
nitentiarii hodie fieri debere per concursum, ex noviss. constit. Benedicti XIII. sed ut ab omnibus ea præ oculis habeatur, præstar hic ad literam adduci.

CONSTITUTIO

SANCTISSIMI DOMINI NOSTRI

BENEDICTI PAPÆ XIII.

Qua præbendæ theologalis, & Canonici Pœnitentia- 88
rii in ecclesiis cathedralibus, Italiæ, Insularumque adjacentium, ubi non sunt, institutioni consulitur, cum aliis ordinationibus.

BENEDICTUS EPISCOPUS,

SERVUS SERVORUM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

PASTORALIS officii nostri esse ducimus, assiduo, enixoque studio curare, ut universa Sacræ Tridentinæ Synodi decreta inviolabiliter observentur; sed eorum præ ceteris exequutionem strenue promovendam, urgendamque à Nobis esse arbitramur, ex quibus majorem in ecclesia Dei utilitatem proventuram fore conspicimus, ac eos potissimum, quorum opus in prædicatione, & doctrina consistere debet, ut cunctos ædificent, tam fidei scientia, quàm actionum disciplina, excitari maxime posse confidimus ad impensius frequentandam tantopere necessariam sanctarum scripturarum lectionem, quas qui nescit, ut Beatus Hieronymus admonet, nescit Dei virtutem, ejusque sapientiam, nam ignoratio scripturarum, ignoratio Christi est.

Cum itaque saluberrimo prædicti Concilii Tridentini decreto relato *in cap.* 1. *sess.* 5. *de reform.* cautum sit, ut nedum in ecclesiis cathedralibus, sed in collegiatis etiam oppidorum insignium, in quibus præbenda, ut præstimonium, seu stipendium pro sacræ scripturæ Lectoribus constitutum non reperitur, præbenda quomodocumque, præterquam ex causa resignationis, primo vacatura, ipso facto ad eum usum perpetuo constituta, ac deputata intelligatur; & quatenus nulla, vel non sufficiens præbenda foret, locorum Ordinarii per assignationem fructuum alicujus simplicis beneficii, debitis tamen ejus supportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum suarum diœcesum, vel aliàs prout commodius fieri poterit, ita provideant, ut ipsa sacræ scripturæ lectio omnino habeatur: Verum ejusmodi provida præfati Concilii dispositio in aliquibus cathedralibus, sicut non abs-

BIBLIOTECA CENTRAL U.A.N.L.